

Notulen van de vergadering van de Raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 28 januari 2025, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw", aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn:

- dhr. L.A. de Lange, voorzitter;
- mw. M.M. Bellekom-Vogels, mw. S.B. Everard, mw. D.C. van Deursen-van Gool, mw. J.M. Hofman-de Raad, dhr. N.T.M. Klooster, dhr. R.R. Krabbendam, mw. I. van der Marel, dhr. G.L.H. Nijman, dhr. B.G. Paulides, dhr. N.A. Pesman, dhr. H. van Smirren, dhr. J.R. Stallinga, dhr. M.C. Stekelenburg, mw. S.M. Tirion-van der Goes, mw. P.A. van Vliet-van Dijk, dhr. B.R. Wesselingh, mw. M.P. Wuite, leden van de raad;
- dhr. R. Bloemendaal, dhr. L.N.M. van Doeveren, dhr. L.W. Koetsier, dhr. R.A. Zoutendijk, wethouders;
- dhr. J. Kleinhesselink, raadsgriffier

Verhinderd: dhr. J.M. Gankema, dhr. H.J.M. Hendrickx, mw. S. Hibbert, mw. C.A. Rogge-Schneider

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Het is 19.30 uur, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Wassenaar. Welkom allemaal, welkom aan de aanwezige raadsleden, goed u weer terug te zien na de kerstperiode. Het is de eerste vergadering van het jaar van de gemeenteraad en ik hoop dat u een goede recesperiode hebt gehad. U bent alweer een paar weken aan de gang met de commissies ter voorbereiding op deze vergadering en activiteiten die we ook met elkaar hebben gehad in de afgelopen periode, dus het jaar is ook weer echt begonnen en gelukkig maar. Verder hartelijk welkom aan iedereen hier aanwezig, de publieke tribune is fiks gevuld. Ik zou bijna zeggen, Rijksdorp laat u horen, maar die uitdaging zal ik niet doen want het is bij vergaderingen namelijk niet de bedoeling om die instemmingen te doen, maar u komt ter ondersteuning van een spreker van vanavond en fijn dat u die betrokkenheid toont. Dat geldt ook voor het publiek thuis, de aanwezige media, de leden van het college en alle mensen die hier vandaag ondersteunend bezig zijn om deze vergadering in goede banen te leiden. Het zal u meteen zijn opgevallen dat u een aantal lege stoelen ziet. Dat klopt, we hebben een aantal afmeldingen voor vanavond. Mevrouw Rogge heeft zich afgemeld, de heer Gankema in ieder geval voor dit moment en misschien dat hij later komt, maar hij is er waarschijnlijk vanavond niet, de heer Hendrickx en mevrouw Hibbert. De rest van de raad is vanavond aanwezig, dus we hebben vier afwezigen en zeventien raadsleden, dat is dan ook een snelle conclusie. Dan gaan we naar de mededeling. Ik kijk of er nog mededelingen zijn aan de zijde van de raad. Dat is niet het geval. Dan gaan we naar de mededelingen aan de zijde van het college. Er is een drietal mededelingen, de eerste mededeling en ook de tweede mededeling is van wethouder Bloemendaal. Aan u het woord.

Wethouder **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. Het betreft de eerste mededeling naar aanleiding van het besluit van de minister in het verlengde van de Spreidingswet ten aanzien van het opnemen van asielzoekers. Als onderdeel van de Spreidingswet heeft de minister van Asiel en Migratie op 20 december 2024, dat is dus vlak voor de kerst, een Verdeelbesluit voor de provincie Zuid-Holland gepubliceerd. Met het Verdeelbesluit bepaalt de minister het aantal asielopvangplaatsen dat elke gemeente moet bieden. Op basis van de verdeelmethode uit de Spreidingswet moet de gemeenten Wassenaar 158 asielopvangplaatsen bieden waarvan dertien AMV'ers, alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Tot verbazing van het college heeft de minister niet 158 opvangplaatsen voor onze gemeente in het Verdeelbesluit opgenomen, maar 930 waarvan vijftig AMV'ers, hetgeen overeenkomt met de werkelijkheid in ons dorp. Dit zijn de huidige opvangplaatsen die onze gemeente op vrijwillige basis biedt. Het college is het niet eens met de verhoging van het aantal plaatsen ten opzichte van wat de Spreidingswet voorschrijft en gaat via een bezwaarschrift tegen het Verdeelbesluit in beroep. Uiteraard blijft onze gemeente opvang bieden aan asielzoekers zoals is afgesproken met het COA, maar wel op vrijwillige basis. Het college zal de raad informeren over de uitkomst van het bezwaar.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dat was de eerste mededeling en dan de tweede.

Wethouder **Bloemendaal**: De tweede gaat over meer dichtbij voorzitter, die gaat over WMO-voorzieningen. Ik heb mevrouw Tirion bij de commissiebehandeling van het ouderenbeleid toegezegd dat ik terugkom op de termijnen die zich manifesteren nadat het beschikkingstraject is afgelopen, waarvan ik u vertelde dat dit binnen de wettelijke termijn door de gemeente nu lukt. Als voorbeeld huishoudelijk ondersteuning. Meer dan 90% van de aanvragen wordt binnen een maand gehonoreerd en de afspraak met de zorgverleners is ook binnen een maand. Over de hulpmiddelen, meer dan 90% van de hulpmiddelen binnen de afgesproken termijnen en die is 25 werkdagen. Bij de

trapliften zit het ons iets tegen, maar die overschrijding is niet dramatisch, het zou binnen twintig dagen moeten zijn, maar dat zijn er dertig. De woonvoorzieningen zijn binnen 25 dagen zoals afgesproken, die worden ook geleverd. Individuele begeleiding wordt binnen vier weken geleverd en als u met de Regiotaxi wilt, kunt u na het invoeren in het portaal binnen een week op pad. Dat was het tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en dan is er een mededeling van wethouder Koetsier.

Wethouder **Koetsier**: Ja, dank u mijnheer de voorzitter. Afgelopen week hebben wij bericht gekregen van Felyx Deelscooters over dat die vanwege veranderende marktomstandigheden zich zullen terugtrekken uit de gemeente. In februari a.s. zullen zij de scooters in deze gemeente ophalen en begin maart moet dat proces afgerond zijn en zullen ze geen service meer in deze gemeente verlenen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat waren dan de mededelingen aan de zijde van het college. Dan nog in algemene zin voor de orde hier, voor de publieke tribune. Het gedeelte langs het college is het gedeelte van de gemeenteraad. Wilt u raadsleden spreken dan kan dat in de Spiegelhal, maar verder niet hier want dit gedeelte is voor de raad.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda en het voorstel is om de spreektijdenregeling ook vanavond van toepassing te verklaren, bent u het daarmee eens? Dat is het geval. Ik denk dat dit vanavond wel gaat lukken. Dat is het geval, dan besluiten we dat. Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Kan de voorliggende agenda worden vastgesteld? De heer Wesselingh.

De heer **Wesselingh**: Dank u wel voorzitter, het gaat over punt 6. Ik zie dat daar ook wat aanvullende informatie is en die staat aansluitend als het raadsbesluit reeds is gehamerd. Ik zou eigenlijk dat punt over de informatie voor het raadsbesluit willen plaatsen, kan dat?

De **voorzitter**: Het hoort er gewoon bij. Ja het is geordend, maar die informatie, de nadere informatie die is geleverd, maakt gewoon onderdeel uit van de stukken ter voorbereiding op het ouderenbeleid en het staat vanavond geagendeerd als hamerpunt want in de commissie is gezegd 'als u die informatie levert' en het is nu aan u om te bepalen dat het vanavond als hamerpunt, dus niet wordt besproken maar gehamerd.

De heer **Wesselingh**: Oké, dank u wel.

De **voorzitter**: Dat is opgehelderd en die informatie is gelukkig verstrekt. Kunnen we de agenda dan verder zo vaststellen? Dat is het geval, dan stellen we de agenda hierbij vast. Dan nog iets voor de orde, maar ook goed om te memoreren. We hebben zojuist spreektijden vastgesteld en de heer Niels de Jong, hier aanwezig, die de afgelopen maanden de klok voor de raad heeft bijgehouden om de spreektijden te handhaven en voor u in beeld te brengen want dat staat op die scherm-pjes daar... Niels de Jong liep namelijk stage bij ons en die stage stopt op 1 februari a.s. en dat betekent dat Niels daarmee gaat stoppen en vanavond voor het laatst onze timekeeper is, dus daar wil ik toch nog even aandacht voor vragen. Er is een collega die alvast een beetje aan het kijken is hoe het werkt en zo zijn we misschien bezig met een pooltje om dat in ieder geval voor elkaar te krijgen. Niels de Jong, alvast dank voor de timekeeping en laten we ons aan de tijd en de timekeeping houden, ook bij de interrupties want dan kan de heer De Jong zijn stage ook met goed gevolg afmaken. Dank alvast.

3. Inspreken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 3, de insprekers. We hebben een drietal insprekers, om te beginnen de heer Bloem namens de buurtvereniging Rijksdorp over de herontwikkeling van het zogenaamde NIAS-terrein. Elke inspreker krijgt vijf minuten de tijd, zo u ook. Aan u.

De heer **Bloem**: Dank. Geachte voorzitter, geacht college en leden van de gemeenteraad. Ik spreek hier als voorzitter namens buurtvereniging Rijksdorp inzake de herontwikkeling van het zogenaamde NIAS-terrein, centraal gelegen in onze wijk. De partij die de herontwikkeling trekt, is de projectontwikkelaar Thuismakers, een volle dochter van de Franse multinational Orpea/Emeis. Begin januari 2025. hebben wij u hierover een brief gestuurd waarin alle facetten al uitgebreid aan de orde komen en ik zal me in vijf minuten richten op twee punten. Allereerst, als buurt zijn wij zeker

niet tegen de herontwikkeling van het NIAS-terrein, dat hebben wij bij herhaling zowel aan Thuis- makers als aan de gemeente laten weten. Het moet echter wel gaan om een herontwikkeling die redelijkerwijs past binnen de schaalgrootte van onze wijk. We hebben zelfs een compleet alternatief plan van landschapsarchitect Koek aangereikt, hierin zou in de oude Del Court van Krimpen Villa een kleinschalig zorgcomplex worden gerealiseerd en op de rest van het terrein zouden twee woningen worden gebouwd. Dat zou een wijziging van het bestemmingsplan betekenen en daar willen wij als buurt van harte aan meewerken, maar een dergelijk plan zou voor Orpea/Emeis te weinig opleveren. Er is aangegeven dat het een grootschalig project moet zijn vanwege het rendement. We praten hier over het topsegment van de internationale commerciële zorgmarkt en in die markt maakt men graag gebruik van de voorzieningen in Rijksdorp, dat daarmee de tuin van twee aparte zorginstellingen met een capaciteit van circa honderd cliënten zou worden. Als je daarbij personeel, leveranciers en bezoekers optelt dan praat je al gauw over 200 mensen extra met alle verkeersbewegingen en parkeerproblematiek van dien in notabene de kleinste wijk van Wassenaar die nu zo'n 200 bewoners telt. De kans dat dit grootschalige zorgcomplex voordeel voor de gemeente zelf gaat betekenen achten wij zeer klein. Het complete project zal daardoor veel druk leggen op de beperkte zorgcapaciteit in Wassenaar. De voordelen zullen met name ten goede komen aan de Franse Orpea/Emeisgroep en hun Woerdense collega's. Mijn tweede punt is dat volgens wethouder Koetsier zijn handen gebonden zijn en dat hij de vergunning moet afgeven omdat de aanvraag binnen het bestemmingsplan zou passen. Indien dat daadwerkelijk het geval zou zijn, begrijpen wij dat, maar het beoogde gebruik past niet in de bestemming, er is immers geen sprake van sociaal-medisch gebruik. Daarom is het voor ons onbegrijpelijk dat de wethouder en zijn ambtenaren hetgeen Thuismakers beweert voor zoete koek aannemen. De uitbreiding naar zorg voor zwaar dementerende patiënten, dat is categorie 7, en patiënten met zware lichamelijke gebreken, dat zijn de categorieën 6 en 8, die nu ineens worden voorgesteld om de aanvraag binnen de bestemming te laten passeren, kan en mag volgens ons zelfs helemaal niet. Ook dat wordt uitgelegd in onze brief. Genoemde categorieën zijn ook helemaal niet de doelgroep van Thuismakers zoals op de websites van hun zorgverleners "Wonen bij September" en "Compartijn" is te lezen. De zorg voor zwaar dementerende patiënten en patiënten met een zware fysieke beperking is in Nederland sterk gereguleerd en daarvoor is een specifiek contract met een zorgkantoor nodig waarbij de zorgverlener aan zeer strenge eisen moet voldoen wat via de Wet langdurige zorg is geregeld. Zo zullen permanente medische voorzieningen nodig zijn, moeten er verpleeghuisartsen zijn, moet 24/7 voldoende gespecialiseerd medisch personeel beschikbaar zijn en moet de instelling volledig gesloten zijn in plaats van een open instelling zoals de aanvraag nu luidt. De zorgverleners van Thuismakers hebben die expertise helemaal niet in huis, hun zorginstellingen leveren namelijk wonen met zorg. Uit gesprekken bleek dat er zelfs helemaal geen artsen voor hen werken en de cliënten zullen daarmee vermoedelijk een zwaar beroep gaan doen op de lokale huisartsen in Wassenaar. Deze instellingen moeten zwaar dementerenden en patiënten met een zware fysieke beperkingen gaan verzorgen, wie gelooft dat? Blijkbaar onze gemeente wel ook al wijkt het huidige voorstel volledig af van hetgeen Thuismakers in eerste instantie aan de gemeente en aan ons heeft gepresenteerd, namelijk begeleid wonen voor licht dementerenden in de categorieën 4 en 5 en dat valt zeker niet onder de bestemming sociaal-medisch. Ik rond af. Volgens ons zal er een gedegen onderzoek moeten plaatsvinden waarbij specifiek wordt gekeken of Thuismakers de gesuggereerde zorg daadwerkelijk kan leveren en als de toegezegde zorgverlening niet kan worden hard gemaakt dan kan de vergunning sowieso niet worden verleend. Met goed onderzoek kan het hele verhaal van een club die er vooral op uit is het NIAS-terrein met alle verkregen vergunningen winstgevender door te verkopen, worden doorgeprikt. Er zijn inmiddels geruchten dat er al een koper zou klaarstaan, maar wie dat weet niemand, vermoedelijk ook de gemeente niet. Het is één grote sprong in het duister en wij als buurtvereniging doen daarom een dringend beroep op u als gemeenteraad om te kijken wat Thuismakers daadwerkelijk kan leveren en niet te geloven in de voorstelling van zaken die nu wordt voorgeschoteld. Hartelijk dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Ik dank u wel. Dat is nou juist niet de bedoeling, om te applaudisseren, maar het punt is helder overgekomen en dat vond de buurt ook. De heer Faase over kosten leges voor huwelijksvoltrekkingen. Er mag overigens altijd wel aan het eind worden geapplaudisseerd, maar hier dus niet. De heer Faase.

De heer Faase: Ja dank u wel voorzitter, fijn dat ik vanavond te gast bij u mag zijn. Ik ga het vandaag hebben over liefde en daar kunnen we natuurlijk allemaal wel een beetje extra van gebruiken en niet alleen hier in Wassenaar, maar in de hele wereld. Geachte leden van de Wassenaarse raad, zoals alles duurder wordt, zijn ook de leges die gerekend worden voor de huwelijksvoltrekkingen door de gemeente Wassenaar toegenomen. Op zaterdag wordt daar zelfs een bedrag van € 1.027,00 aan toegekend. Er wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen of het bruidspaar hier in dit prachtige gebouw trouwt of in een van de mooie externe trouwlocaties die Wassenaar rijk is, externe locaties zoals de strandpaviljoens, Bar 't Ruime Sop, De Landbouw, Kasteel de

Wittenburg en als laatste wijzelf, de Oostdorperhoeve. In deze laatste werk ik samen met mijn vrouw, wij hebben gemiddeld 24 wettelijke voltrekkingen per jaar en zijn daarmee de op een-na-grootste externe locatie, Kasteel de Wittenburg heeft meer wettelijke voltrekkingen. Wij zien het aantal wettelijke huwelijken dat bij ons wordt voltrokken echter afnemen, in 2023 waren dat er 27, in 2024 21 en ik verwacht dat we in 2025 flink lager uitkomen. Meer en meer stellen kiezen ervoor om de wettelijke voltrekking te hebben in hun eigen woongemeente, dat is vaak gratis, de gratis voltrekking op een maandag- of een dinsdagochtend, en deze stellen trouwen vervolgens dan ceremonieel bij ons op een vrijdag of een zaterdag. Kijkend naar de leges die de dorpsgemeenten om Wassenaar heen vragen, valt op dat de leges die worden gerekend een stuk lager liggen dan die hier in Wassenaar. Daarnaast is er bij de burens differentiatie tussen kosten voor het raadhuis en kosten voor externe locaties. Ergens is deze differentiatie logisch, in het raadhuis alhier worden kosten gemaakt voor het opzetten van de ceremonie, het schoonmaken, de energie, afruimen, begeleiden, het opzetten van de muziek en noem het allemaal maar op. Op externe locaties worden deze kosten niet gemaakt en worden deze gedragen door de externe locaties zelf. Een kort overzicht. Ik doe het op zaterdag en trouwen op zaterdag kost hier € 1.027,00. In Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg, en dan heb ik het over externe locaties dus niet in de raadhuizen, kost het € 571,00. Trouwen in Voorschoten kost € 519,00 en wat leuk is om te weten, stellen die op zondag willen trouwen, en dan heb ik het nog steeds over een wettelijk voltrekking, betalen ook die € 519,00. Hier in Wassenaar wordt daar € 1.516,00 voor gerekend. In Noordwijk is het nog goedkoper, € 454,00 en in Voorburg-Leidschendam € 518,00. Met andere woorden, even grosso modo, Wassenaar is twee keer zo duur op de externe locaties. Dus trouwen in Wassenaar blijft altijd wel bijzonder, maar het wordt wel heel prijzig. Gezien de grote verschillen met omliggende gemeenten wil ik u vragen om in overweging te nemen of er een mogelijkheid bestaat om differentiatie aan te brengen qua leges die moeten worden voldaan door de bruidsparen, leges die worden voldaan hier in het raadhuis, maak die drie keer zo duur zou ik zo zeggen, en externe leges. U krijgt van uw griffier nog een mooi overzichtje met de aantallen die op de externe locaties worden gehouden dat ik heb gemaakt en daarbij treft u ook een overzichtje aan met alle kosten die worden gemaakt want ook daar is weer verschil tussen een maandag, een vrijdag en noem het allemaal maar op. Dat was mijn inspraak en heb ik het gered? Ik heb nog één minuut, nou waar kunnen we het nog even over hebben? Nee, het is goed, u hebt het druk genoeg. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Wat de heer Faase ook aangaf, de inspraakteksten die aan de griffie zijn verstrekt, zullen ook aan de raad worden verstrekt zodat u dat allemaal nog een keer rustig kunt nalezen. Als laatste spreker de heer Gussekloo en aan u ook vijf minuten. Aan u het woord en u spreekt namens de Federatie van Wassenaarse Ouderenorganisaties over het ouderenbeleid 2025. Dat heb ik dan alvast voor u gezegd, gaat uw gang.

De heer **Gussekloo**: Ja inderdaad, dank u wel voorzitter. Collegeleden, raadsleden, mooi dat ik hier toch nog even kan spreken. Ik ben hier op 15 juni 2024 ook geweest en dat was een hele zinvolle bijeenkomst, een aantal van u die er toen ook waren zie ik hier terug en dan ga ik u er straks toch ook nog even aan herinneren hoe dat toen ging want een aantal zaken hebt u toen toegezegd, afgesproken of gevraagd. Ik ga niets zeggen over wat er in Rijksdorp gaat plaatsvinden als het gaat over ouderenzorg omdat ik simpelweg niet weet hoe het zit en ik pas tien minuten geleden doorhad dat er zo'n enorm gehoor achter mij zit als het gaat over ouderenbeleid, dus dat is eigenlijk een unieke kans voor de Federatie van Wassenaarse Ouderenorganisaties om ook iets te vertellen over het ouderenbeleid 2025 waaruit vooral blijkt dat het een visie is waarin ouderen niet alleen als zorgvragers worden gezien, maar ook als waardevolle deelnemers aan onze samenleving en ook het betrekken van de mantelzorgers in de zorgvisie vinden wij een hele goede stap die is gezet. Om het vanavond een beetje luchtig te houden, heb ik een metafoor maar eerst even iets over de vergrijzing. Wassenaar was in 2024 gezegend met 26% inwoners boven de 65 jaar en als ik hier rondkijk dan zie ik eigenlijk, er is er een aantal niet, dat de raad ongeveer diezelfde vertegenwoordiging heeft, 25/26% van de raadsleden is de leeftijd van 65 gepasseerd en wat nog mooier is, is dat 40% van het college onder de ouderen valt, dus eigenlijk zouden we niet mogen klagen. Dus het moet volgens mij goedkomen met de uitwerking van het ouderbeleid waarop de gemeente invloed heeft. Nu naar de metafoor over Ollie B. Bommel als wijze bruine beer en Tom Poes als slimme bedenker van oplossingen, zo u wilt 'listen'. In de metafoor is Ollie B. Bommel het college, een groep van wijze heren, 40% bestaande uit 65-plussers, en raadsleden, dat zijn wat mij betreft dan de Tom Poesen, die steeds weer nieuwe listen, ideeën, hebben om het beleid van Ollie B. Bommel te beïnvloeden. Ollie B. Bommel neemt die mooie ideeën steeds mee, bedankt de Tom Poesen voor hun inbreng en op sommige punten blijft het daar dan vaak bij. Uit alle uitstekende inbrengen op 15 januari jl. in de commissie Mens & Maatschappij heb ik één idee/list per fractie gehaald en speel die nu terug naar de fracties, dat ze zich ook echt op dit probleem gaan richten en proberen daar oplossingen voor te vinden. Wat betreft de VVD zou ik willen zeggen, werk er echt aan dat de ouderen betrokken raken bij ouderenparticipatie. Het was duidelijk dat we op dit punt

iets hebben gemist en straks moet het echt wel beter als het gaat over de uitvoeringsnota Zorg en Welzijn of over de woon-zorgvisie. Tegen Lokaal Wassenaar! zou ik willen zeggen, organiseer dat er in deze gemeente een extra ouderenadviseur komt, u hebt daar voorstellen over gedaan. Ik heb de krant gelezen, maar kom dan ook met een dekkingsvoorstel. Tegen D66 zou ik willen zeggen, kom met ideeën om echt die woon-zorgcirkels of de zorg-wooncirkels of de wijkcirkels waarover u in de commissie sprak tot stand te brengen. Tegen Hart voor Wassenaar zou ik willen zeggen, kom echt met ideeën over hoe we kunnen bestrijden dat ouderen worden mishandeld, ouderenmishandeling werd door uw fractie heel nadrukkelijk naar voren gebracht. GroenLinks bracht naar voren dat we moeten zorgen voor huisvesting van ouderen in een Knarrenhof. Dus kom op, kom met zo'n voorstel. De PvdA, ik kijk toch even naar jou, zorg ervoor dat alle raadsbrieven, de RIB's zoals ze heten, als ze gaan over ouderenzorg, ook echt op de agenda komen, daar ging je voor zorgen. DLW...

De voorzitter: Mijnheer Gussekloo, u hebt nog twaalf minuten [*bedoeld wordt: seconden*], wilt u afronden?

De heer **Gussekloo:** Ik ga afronden. Het CDA, zorg voor het optoppen/splitsen van woningen. De heer Pluut van DLW heeft ook nog gesproken over mantelzorgwoningen, kom met die oplossingen, ik wil u in ieder geval straks feliciteren als die nota Ouderenzorg wordt aangenomen en naar wat ik nu begrijp waarschijnlijk bij hamerslag. Vanuit de ouderen willen we u daarmee feliciteren en straks op een geschikt moment kunt u in de hal een kleine versnapering pakken. Ik heb er niet op gerekend dat het hier zo vol zou zijn, ik heb er slechts 36 meegenomen en ik had de catering eigenlijk gewoon aan Oscar moeten overlaten. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u wel en ook voor de versnaperingen die u hebt meegenomen en die in de Spiegelhal staan, als u begrijpt wat ik bedoel. Daarmee zijn we aangekomen aan het einde van de insprekers, dank u wel daarvoor. Het klopt dat het ouderenbeleid vanavond als hamerpunt op de agenda staat. Dat staat verder niet als bespreekpunt op de agenda, ik weet wel dat er vanavond een actualiteitsvraag over wordt gesteld, dan hebt u even het verwachtingenmanagement voor de avond.

4. Notulen

De voorzitter: Dan gaan we nu naar de notulen en dan gaan we naar de vaststelling van de notulen van de raadsvergadering, allereerst die van 17 december 2024. Gaat u daarmee akkoord? Dat is het geval, dan stellen we die vast. Dan hebben we 14 [*bedoeld wordt: 18*] december 2024, daar zijn twee delen, het openbare gedeelte en het besloten gedeelte. Kunnen we die ook vaststellen? Dat is het geval. Dan stellen we die ook onder dankzegging vast. Dan zijn die bij dezen vastgesteld.

5. Lijst ingekomen stukken

De voorzitter: Dan gaan we naar de lijst ingekomen stukken en die zijn bijgewerkt tot en met 27 januari om 8.00 uur. Instemming met alle voorstellen voor afdoening? Dat is het geval, hierbij besloten.

6. Hamerstukken

6.a Beleidsnotitie Ouderenbeleid 2025

De voorzitter: Daar komt hij dan toch echt, het hamerpunt over de beleidsnota Ouderenbeleid 2025. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan is hierbij de beleidsnota Ouderenbeleid 2025 vastgesteld.

6.b Eerste wijziging afvalstoffenverordening gemeente Wassenaar 2024 naar aanleiding van motie JA-JA-sticker

De voorzitter: Dan gaan we naar 6b, Eerste wijziging afvalstoffenverordening gemeente Wassenaar 2024 naar aanleiding van de motie JA-JA-sticker. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is het geval. Gaat uw gang mevrouw Tirion-van der Goes.

Mevrouw **Tirion:** Dank u wel voorzitter. We zijn heel blij dat dit voorstel er ligt en we kijken uit naar verdere afvalpreventiestappen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Verder geen stemverklaringen, iedereen akkoord. Dat is het geval. Bij dezen besloten, dan is die aangenomen. Dat waren de hamerpunten.

7. Initiatiefvoorstel 'Verkiezingen 2026'

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het Initiatiefvoorstel Verkiezingen 2026. De heer Pesman heeft namens de fractie van Hart voor Wassenaar een initiatief gedaan en aangezien ik namens het college als portefeuillehouder mag optreden, geef ik graag het voorzitterschap over aan de plaatsvervangend voorzitter, de heer Paulides.

De **plv. voorzitter**: Ja, dan zijn we aangekomen bij agendapunt 7, het Initiatiefvoorstel Verkiezingen 2026. Het is gebruikelijk dat de indiener als eerste aan het woord komt en dat is de heer Pesman. Ik kijk de zaal even rond of er verder mensen zijn die in de eerste termijn aan het woord zouden willen komen. Ja mevrouw Hofman, D66, VVD, de heer Stallinga. Dat is het? Ja. Dan beginnen we bij de heer Pesman

De heer **Pesman**: Dank u wel voorzitter. Ja, vanavond bespreken we mijn initiatiefvoorstel Verkiezingen in 2026. Het is een idee dat ik al een tijdje heb en dat komt natuurlijk voort uit de dalende trend in de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dit is voor mij, en ik neem aan voor ons allemaal, niet slechts een statistiek maar echt een teken van dat steeds meer inwoners zich met de tijd minder betrokken voelen bij onze lokale democratie. Dit initiatiefvoorstel bevat verkennende maatregelen die kunnen bijdragen aan meer transparantie, meer toegankelijkheid en meer betrokkenheid bij de komende verkiezingen. Het college heeft in een zienswijze een aantal waardevolle opmerkingen over de uitvoering van sommige maatregelen gemaakt, ik ben ook heel blij met het debat dat we in de commissie hebben gehad en ik wil de burgemeester danken voor zijn inbreng daar want op basis daarvan heb ik u allen mail toegestuurd waarin ik in ieder geval uitleg dat ik op punt 2 en punt 3, dus de stemwijzers en de peilingen, graag op de lijn van het college zit. Ik wil hier even kort een aantal punten toelichten voordat u aan uw bijdragen begint. Het informatieboekje bij de stempas, punt 1. In steden zoals Rotterdam wordt dit al toegepast, het is een informatieboekje met objectieve informatie over wat een gemeenteraad doet, hoe stemmen werkt, welke partijen meedoen en waarop je kunt stemmen. Dit helpt inwoners om beter voorbereid naar de stembus te gaan en de drempel enigszins te verlagen. Ik ben heel blij in de reactie van het college te lezen dat het bereid is om dit nader te onderzoeken. Een tweede zijn de online stemwijzers. Veel kiezers, met name jongeren, baseren hun stemkeuze op een stemwijzer, gewoon op één stemwijzer en bij de vorige verkiezingen hadden we in Wassenaar een stemwijzer maar, hopelijk kunt u zich dat nog herinneren, die was niet per se op maat gemaakt. Er kwamen vragen als 'wilt u meer windmolens of meer groen?' en 'wilt u meer camerabewaking op straat?' Als we heel eerlijk zijn, was dat de afgelopen drie jaar niet echt aan de orde in onze gemeenteraad en ik vind het van belang dat we gaan inventariseren of we bij de komende verkiezingen een betere, relevantere en op maat gemaakte stemwijzer voor Wassenaar kunnen regelen. Ik heb in mijn mail ook expliciet aangegeven dat het college hier geen politieke rol in hoeft te spelen, maar alleen maar hoeft te inventariseren welke erkende stemwijzers dit in Wassenaar zouden willen doen en dat de uiteindelijke keuze dan aan de raad kan worden voorgelegd. Op dat punt zijn de zorgen van het college gedeeld. Hetzelfde geldt voor de peilingen, ook hier heb ik aangegeven dat het college geen politieke rol hoeft in te nemen, het hoeft niet te bepalen welke peilers wanneer of waar worden ingezet, maar het hoeft slechts te inventariseren welke betrouwbare peilers voor Wassenaar beschikbaar zijn zodat de uiteindelijke keuze in het definitieve plan bij de raad kan worden gelegd. Dit punt is puur en alleen om te verkennen hoe en welke stemwijzer en peilers dit graag willen doen en de raad gaat dan uiteindelijk in het plan van Q2 daarover. Zo is het voorstel bedoeld. Dan zou ik nog graag iets over punt 5, Ruimte in De Wassenaarse Krant, willen zeggen. Dat was in de commissie een wat gevoeliger punt en dat begrijp ik, maar als we gewoon kijken naar het nu dan koopt de gemeente al iedere week twee pagina's in De Wassenaarse Krant voor communicatie en wat ik hier voorstel is om slechts één week voorafgaand aan de verkiezingen twee pagina's te gebruiken voor verkiezingsinformatie en als dat niet mogelijk is in het plan dat hier in Q2 uitvloeit aan te geven wat dan wel mogelijk is. Aangezien de gemeente deze ruimte wekelijks benut, vind ik het een goede zaak om te kijken wat mogelijk is met deze ruimte voorafgaand aan de verkiezingen. Punt 6, de eerlijke verdeling van de gemeenteborden. Ik wil het college danken dat het aangeeft dat het dit gaat oppakken, dat is helemaal top. Dan punt 7, het laatste gevoelige punt over het startbudget voor de verschillende partijen. Wat ik in het initiatiefvoorstel wil aangeven, is dat we niet direct een startbudget gaan vaststellen. Dit is niet een signaal waarmee we zeggen 'ja, daar zijn we voor', het is gewoon de bedoeling te kijken of te onderzoeken, te inventariseren, of dit überhaupt mogelijk is. Waar landelijke partijen bijvoorbeeld geld ontvangen, is dat voor lokale partijen niet het geval, dus hoe je het ook wendt of keert, er is een vorm van financiële ongelijkheid voor de campagnevoering. De vraag is simpelweg: is dit mogelijk, kunnen we onderzoeken, kunnen we inventariseren of

dit het geval is en kunnen we in het uiteindelijke plan in Q2 met elkaar de afweging maken, als het allemaal mogelijk is, of we dat wenselijk vinden ja of nee? Dan punt 8 over de website. Fijn dat het college ook dit wil oppakken, het is fijn om dat terug te lezen. Met dit initiatiefvoorstel kunnen we als gemeenteraad laten zien dat we de dalende opkomst serieus nemen en ik denk dat het een goed signaal zou zijn als we dit aannemen, met het aannemen van dit voorstel geven we aan dat we bereid zijn concrete stappen te zetten om de opkomst te verhogen. Ik wil graag nogmaals het college en alle raadsleden bedanken voor het waardevolle debat in de commissie en ik kijk uit naar al uw bijdragen. Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Pesman. Voordat ik het woord geef aan mevrouw Hofman, heb ik toch nog even een vraagje aan de heer Van Smirren, heb ik u gemist of wilde u geen woordvoering?

De heer **Van Smirren**: Nee voorzitter u hebt mij niet gemist, ik houd het bij een stemverklaring en dat heeft een principiële reden.

De **plv. voorzitter**: Prima, dank u wel. Dan komen we bij mevrouw Hofman-de Raad, aan u het woord.

Mevrouw **Hofman**: Ja dank u wel voorzitter. Lokaal Wassenaar! staat toch wel echt positief tegenover dit initiatief. Een hoge opkomst is belangrijk voor het draagvlak, belangrijk voor de verkiezingen en belangrijk voor de democratie. We hoorden vorige week tijdens de commissievergadering een aantal bedenkingen, 'maar gaat het werken, wat voor nut heeft het en ligt het niet allemaal aan het slechte imago van de politiek?' Dat is uiteraard ook van toepassing, maar communicatie over dit onderwerp, elke vorm van communicatie, helpt om mensen enthousiaster te maken of in ieder geval denken wij dat elk initiatief hier wat de communicatie betreft een hogere opkomst zou kunnen bewerkstelligen. Er werd ook gevraagd of er bewijzen zijn dat het werkt. Ik denk niet dat je per se nu al bewijzen zou moeten hebben om iets al dan niet uit te proberen, maar wij zouden wel heel graag met dit initiatief verdergaan. Wel een paar vragen want mijnheer Pesman, u legt het vooral bij het college neer. Zou het ook niet een taak van de raad kunnen zijn om het initiatief wat dit betreft op te pakken? Ook een vraag aan het college want wij vinden toch de terughoudendheid die we horen in de zienswijze echt wel jammer. We praten over politieke neutraliteit en wat verstaat het college dan precies onder die politieke neutraliteit? Er wordt bijvoorbeeld gezegd dat de stemwijzer niet politiek neutraal zou zijn, maar de landelijke stemwijzer wordt door Pro-Demos uitgegeven en die wordt gefinancierd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Tweede Kamer. Mijn vraag is echt hoe het kan dat Wassenaar dit ziet als politiek niet-neutraal en de landelijke overheid daar geen problemen mee heeft. Ik denk ook dat er meer ideeën zijn dan u hebt opgesomd. De heer Stallinga had vorige week ook al een idee over wat we zouden kunnen doen om meer nadruk te leggen op de komende verkiezingen. Ik zat te denken, is het misschien een idee om iets van een raadswerkgroep samen te stellen om te kijken welke mogelijke initiatieven er nog meer zijn om te zorgen dat de verkiezingen van maart 2026 echt gaan leven onder de Wassenaarse bevolking en misschien worden we wel een absolute pilot voor de landelijke verkiezingen van 2030 als het allemaal heel succesvol is. Tot slot, wij hebben ook een idee over puntje 5 dat u aangaf, dat er een beetje commotie is over De Wassenaarse Krant. Het is een vrij nieuw idee en daarom heb ik een late technische vraag gesteld: wat kost zo'n dubbele advertentiepagina in De Wassenaarse Krant eigenlijk? Dat was uit mijn hoofd ruim € 1.100,00. Ik heb even gekeken wat het met een oplage voor alle inwoners van Wassenaar kost om zelf een krant te drukken en dan kom je op €1.300,00 uit. Zeker als we als partijen allemaal onze kopij aanleveren en we de gemeente vragen niet in Wassenaarse kranten maar in de krant van de raad te adverteren, ik dacht dat je die bijvoorbeeld de titel de Paauwse Post zou kunnen meegeven, hebben we de financiering al bijna rond, we hebben nog wat opmaakkosten en volgens mij kun je ideeën van alle partijen dan helemaal prima in eigen hand voor het voetlicht brengen zonder dat het veel kosten met zich meebrengt. Dat is een idee. Ik had niet direct zoiets van 'daar moet ik maar eens een motie over gaan indienen' want dan zou het allemaal wat te ingewikkeld worden, maar misschien komt dat in een vervolgtraject weer ter sprake. Al doordenkend dacht ik: misschien is dat wel een manier om het venijn dat we elke week weer in De Wassenaarse Krant lezen er eens uit te halen door onze eigen Paauwse Post uit te geven waarin de politieke partijen gewoon redactionele stukken kunnen schrijven en niet op elkaar zitten te vitten, dat kan misschien de stemming in de Wassenaarse politiek ook wat verbeteren. Dat zijn wat bedenksels die ik gisteren en vandaag had en die zijn voor nadere uitwerking. Kort samengevat, wij staan positief tegenover het initiatief. Het enige wat ik me nog afvroeg, als wij straks gaan stemmen... U had het erover dat u iets van negen of tien moties zou willen indienen en dat doet u nu met één initiatiefvoorstel, maar stel dat het college twee punten echt afraadt of niet gaat uitvoeren, moeten we nu voor alles positief of negatief stemmen of

kunnen we gedeeltelijk over dit initiatief stemmen? Dat maakt het misschien voor sommige partijen wat eenvoudiger om mee te stemmen. Dat was even mijn bijdrage in de eerste termijn.

De plv. voorzitter: Dank u wel mevrouw Hofman. Dan komen we bij de heer Krabbendam, D66. Aan u het woord.

De heer Krabbendam: Dank u wel voorzitter. De dalende opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen is een landelijk fenomeen en wij delen de zorgen daarover. Tijdens de behandeling van het initiatiefvoorstel heb ik namens mijn fractie aangegeven geïnteresseerd te zijn in de achterliggende redenen en dat las ik deze week ook terug in de krant. Het feit dat inwoners zich niet voldoende verbonden voelen met het lokale bestuur en de lokale politiek valt niet een-twee-drie te veranderen met de gebruikelijke campagne van enkele weken voorafgaand aan de verkiezingsdag. Niet stemmen komt deels voort uit gebrek aan politiek vertrouwen en dat is niet met een campagne van enkele weken weggenomen. Om te werken aan vertrouwen moeten de gemeente en politieke partijen langdurig en zichtbaar werken aan hun relatie met de inwoners. Het initiatiefvoorstel bevat een aantal maatregelen dat inzet op de verkiezingen zelf en niet op het bereiken van niet-stemmers en het wegnemen van hun achterliggende redenen om dat niet te doen. Ook zijn we niet overtuigd van de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen, die staan onzes inziens niet in verhouding tot de gevraagde inzet en capaciteit van het ambtelijke apparaat en de te verwachten kosten. Het overzichtelijk delen van de uitslagen van de verschillende lokale, provinciale, landelijke en Europese verkiezingen die in onze gemeente worden georganiseerd, vinden wij wel een goed idee en wat ons betreft zou dat ook wel kunnen want die informatie is ruimschoots voorhanden en kan zelfs historisch gezien publiekelijk online met de inwoners worden gedeeld via een deel op de website van de gemeente of op een andere manier.

De plv. voorzitter: Mijnheer Krabbendam, mag ik u onderbreken. Ik zie een interruptie van mevrouw Hofman.

Mevrouw Hofman: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag want u zegt dat het vertrouwen in de politiek ervoor zal zorgen dat het opkomstpercentage hoger wordt als er meer vertrouwen is en dat is natuurlijk ook zo, maar dat is niet de enige factor die ervoor zorgt dat mensen naar de stembus gaan, anders zouden we überhaupt geen campagnes hoeven voeren. Het voeren van een campagne zorgt ervoor dat de verkiezingen gaan leven en dat mensen naar de stembus gaan en als je dat op een juiste manier doet... Wat mijnheer Pesman net aangaf, als je een stemwijzer hebt waarin je het hebt over windmolens en..., ik ken de voorbeelden niet precies maar die eigenlijk niet op de Wassenaarse situaties slaan, dan hebben mensen daar eigenlijk gewoon niets aan en dan is het toch belangrijk dat je wel de goede communicatiemiddelen inzet. Wat vindt u daarvan?

De plv. voorzitter: Mijnheer Krabbendam.

De heer Krabbendam: Het is fijn dat u uw tijd zo goed benut door zo ontzettend snel te spreken en mij een hoop te vragen. U vraagt twee dingen. De Kieswijzer. Ja, ik ben het ermee eens, dat ben ik ook met de heer Pesman eens, dat de vorige Kieswijzer niet zo'n succes was, maar dat wil niet zeggen dat dit de rol van de gemeente is, daarover kunnen we van gedachten verschillen. Wat betreft het vertrouwen, ik kom daar straks in mijn bijdrage op terug, wij konden in het voorstel lezen dat de opkomst sinds 1978 is gedaald. Dat is niet alleen in Wassenaar, maar dat is landelijk zo en uit veel onderzoek blijkt dat met name wat ik heb aangegeven de reden is dat mensen zich niet lokaal verbonden voelen, niet met hun gemeenschap, niet met hun wijk, niet met... En dat ze niet precies snappen wat er in de politiek, in het bestuur, gebeurt en dat ze ook niet denken dat wat daar gebeurt beslissend is, maar dat wat er op landelijk niveau gebeurt hen vooral raakt. Daar zit vooral een probleem.

De plv. voorzitter: Ja.

Mevrouw Hofman: De vervolgvraag. Mijnheer Pesman geeft als een van de ideeën aan om een boekje toe te voegen om precies uit te leggen hoe het werkt en dat wil niet zeggen dat iedereen dat boekje gaat lezen, maar het is wel de manier om uit te leggen hoe de lokale politiek werkt. Mijn idee is dus juist... Als je al dit soort middelen inzet, zal je misschien niet direct naar 100% gaan, maar het is in ieder geval wel een manier om het vertrouwen, dat zo belangrijk is, te vergroten.

De plv. voorzitter: Mijnheer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Ja, dank u wel. We hebben hier één voorstel liggen met diverse maatregelen en een deel daarvan vinden we echt geen goed idee. Een deel daarvan zou je wellicht wel verder kunnen brengen, maar dat hoeft niet op dit moment met dit voorstel en wat ik in mijn bijdrage eigenlijk zei is: dat is een uitdaging voor een hele raadsperiode en misschien nog wel langer en daar heb je een ander plan, een ander voorstel, dan dit voor nodig.

De **plv. voorzitter**: Bent u zover?

De heer **Krabbendam**: Ja, dank u wel, dan ga ik verder. De Wassenaars politiek heeft wat D66 betreft een duidelijke opdracht om gedurende de hele raadsperiode in te zetten op de verbinding tussen de lokale politiek en onze inwoners want uit onderzoek blijkt dat ook veel inwoners die wel stemmen weinig vertrouwen in de politiek hebben en daarover zouden we ons allemaal zorgen moeten maken. Gemeente en politieke partijen moeten zich daarom niet blindstaren op de opkomstcijfers. Dank u wel voorzitter.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Krabbendam. Dan komen we bij de volgende, de VVD. De heer Stekelenburg aan het woord.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank. Wij als Wassenaarse VVD zijn ook voor een sterke democratie en wij vinden verkiezingen ook echt het feest van de democratie. Iedereen, jong en oud, moet het zo makkelijk mogelijk worden gemaakt om zijn stem uit te brengen en de gemeente speelt hierin een belangrijke faciliterende rol. Dank aan collega Pesman die hier middels dit initiatief aandacht voor vraagt en wil kijken of het beter kan. Om maar direct met de deur in huis te vallen, wij omarmen het doel maar het middel niet en op dit punt sluit ik ook aan bij collega Hofman-de Raad en collega Krabbendam dat het ons een goed idee zou lijken om een expertsessie, een themasessie, een werksessie, wellicht een raadscommissie, in het leven te roepen zodat we een gremium inrichten waarin de raad de regie heeft, om hier met elkaar in gesprek te gaan en dit niet bij het college neer te leggen, daar een bepaalde discussie te hebben en de opvolging daarvan uiteraard in de raad te doen. Voorzitter, het is fijn te constateren dat Wassenaar het vergeleken met het gemiddelde van alle gemeenten in Nederland relatief nog redelijk doet.

De **plv. voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Ja, dank u voorzitter. Ik vind het heel fijn dat ik word aangehaald, maar volgens mij zei ik dat niet, dat was mevrouw Hofman-de Raad. Hoezeer ik haar ook mag en we een goede verstandhouding hebben, we zitten op dit punt niet op één lijn en het was ook niet mijn idee en voorstel om een raadswerkgroep in te richten. Dat wij als lokale politiek wel een opdracht hebben, ja, daar ben ik het dan weer wel mee eens.

De **plv. voorzitter**: De heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja dank. Dat is dan duidelijk, dan heb ik dat verkeerd verstaan. Ons voorstel is in ieder geval om ons aan te sluiten bij mevrouw Hofman-de Raad en dit in een expert-, thema-, werksessie of een raadscommissie vorm te geven, daar kunnen we vanavond verder over spreken. Dus het wel de aandacht te geven, maar er een ander middel voor te kiezen. Ik maak het punt even af. Wij constateren de Wassenaar het relatief redelijk goed doet in Nederland. Als je kijkt naar de Nederlandse gemeenten, dan is het in de 340 gemeenten die er zijn gemiddeld nu 51% en wij zitten op 56%. Dat betekent niet dat we achterover moeten leunen en dat we blij moeten zijn, maar het is wel een constatering dat we het in die benchmark in ieder geval niet veel slechter doen, we doen het zelfs nog wat beter. Qua oorzaak denken wij dat landelijke maatschappelijke trends ook debet zijn aan een lagere opkomst. Denk hierbij aan de kloof tussen de politiek en de inwoner, die men als groot ervaart en het vertrouwen in de politiek is laag, maar voorzitter wij geloven er ook in dat wij onszelf in de spiegel moeten aankijken en ook blijven aankijken; hoe gaan wij hier in dit huis met elkaar om?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stekelenburg mag ik u onderbreken, mevrouw Hofman-de Raad wil u interromperen.

Mevrouw **Hofman**: Ja, een korte vraag. Ik werd even getriggerd toen u zei 'wij zouden het inderdaad een goed voorstel vinden om een raadswerkgroep in te stellen om te kijken wat voor maatregelen we zouden moeten nemen om de verkiezingen straks meer te laten leven' en dat kan bij wijze van spreken het voorstel zijn dat de heer Stallinga in de commissie deed, dat we afspreken dat we op een zaterdag met zijn allen naar het centrum gaan om daar ons te presenteren. Zijn dat dingen die u wel ziet gebeuren?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Dank voorzitter. Ik ga graag op zaterdag het centrum in, daar ben ik trouwens iedere zaterdag te vinden en dat zal ik blijven doen. Ik weet niet of dat in deze groep moet, daar kunnen we vanavond zeker over spreken. Ik wil niet al voorsorteren op een voorstel, u werkt nu al een voorstel uit. Om het even bij de hoofdlijnen te houden, onze insteek is dat een raadscommissie, een raadswerkgroep, een expert-themasessie, een werksessie, zouden kunnen, dat zijn voorbeelden waaraan wij denken en als raad gaan we over hoe we dat exact invullen. Ik denk ook dat je dan bij elkaar moet komen en dat je dan toch al snel in een zaaltje uit komt waar je met elkaar het gesprek aangaat, 'welke verantwoordelijkheid zien wij als raadsleden om dit op te pakken, hoe kunnen we dit vormgeven' en daar de discussie met elkaar aangaan, maar ook met experts erbij om ons goed te informeren over de voor- en nadelen.

De **plv. voorzitter**: Even mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Ik liep weg, maar ik had ineens een vervolgvraag. Uit die raadswerkgroep zou in principe ook kunnen komen dat het toch verstandig is om een stemwijzer of iets in die geest te initiëren.

De **plv. voorzitter**: De heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank. Dat is een mooie als-danvraag, daar zou natuurlijk van alles uit kunnen komen. Het gaat om de volgorde, gaan we dit nu eerst in dit gremium, in de raad, bespreken of gaan we als raad of als commissieleden bij elkaar zitten, halen we expertise in huis, laten we ons goed informeren, want we vinden het heel belangrijk dat we dat op basis van feiten doen, en kijken we welke weg we kunnen bewandelen? Daar kunnen allerlei dingen uitkomen en daar ga ik niet op vooruitlopen. Ik ga verder met mijn betoog als u dat toestaat voorzitter. Hoe gaan we hier in dit huis met elkaar om en is dat altijd met genoeg respect, fatsoen en altijd gericht op de inhoud om het voor Wassenaarders weer ietsje beter te maken? Deze vragen stellen is ze ook al voor een deel beantwoorden ben ik bang. Als volksvertegenwoordigers hebben wij hier een voorbeeldfunctie want er wordt naar gekeken, geluisterd, over ons geschreven en gesproken en zo verder. Wij zijn het hoogste bestuursorgaan in onze gemeente en dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee en nee, wij hebben hier ook niet direct een oplossing voor, maar we vinden het wel passend om deze reflectie te delen zij het ook als een oproep aan ons allemaal, wat kunnen wij als volksvertegenwoordigers doen om dit vertrouwen te laten groeien en voelen wij allemaal deze verantwoordelijkheid voldoende? Om een voorbeeld te geven, enkele maanden geleden zijn wij als fractie in gesprek gegaan met alle buurt- en wijkverenigingen die Wassenaar rijk is om een luisterend oor te bieden, in verbinding te blijven met de samenleving, te horen wat er goed gaat en wat er beter kan. Dit wordt gewaardeerd en ik zeg dit niet om onszelf op de borst te kloppen, maar gewoon als een klein voorbeeld ter inspiratie en ik weet dat velen van u ongetwijfeld ook in gesprek met Wassenaarders zullen gaan. Onze lijn is dat we nu niet een groot beslag op de ambtelijke capaciteit willen leggen door allerlei onderzoeken te laten uitvoeren, we vinden het niet verstandig om nu belastinggeld van ons allemaal uit te geven terwijl we eigenlijk al weten wat de oorzaken zijn. Er is immers al heel veel wetenschappelijk onderzoek naar oorzaken van lagere opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen gedaan en wantrouwen en geen belangstelling voor de lokale politiek komen hier het meest naar voren als oorzaak. De maatschappij en de houding van veel mensen verandert ook, mensen willen zich tegenwoordig minder binden. Kijk ook naar het verenigingsleven, het is vaak vrijblijvender en men kijkt steeds vaker naar 'what's in it for me'. De punten die het college als politiek beschouwt zijn wat ons betreft zaken die door de samenleving, partijen, kiesverenigingen, verenigingen en maatschappelijke organisaties kunnen worden opgepakt, waar ook al initiatieven bekend zijn als we terugkijken naar 2022 en wij zien hier geen kerntaak voor de gemeente weggelegd. Voorzitter, ik kom tot een afronding van mijn betoog. Wat ons betreft dus een uitgestoken hand naar collega Pesman voor een dergelijke sessie in welke vorm we dat dan ook doen en hoe we het ook noemen, daar kunnen we vanavond over spreken. Ook steun voor het doel dat u nastreeft, namelijk de opkomst zo hoog mogelijk laten zijn, maar niet voor het gekozen middel. Dank.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Stekelenburg. Dan komen wij bij de heer Stallinga, CDA. Aan u het woord mijnheer Stallinga.

De heer **Stallinga**: Voorzitter. Waardering voor de nota, daar is echt hard aan gewerkt en heel veel positieve energie in gestopt en vanzelfsprekend ook waardering voor het doel. De opkomst en de betrokkenheid van de burger bij de democratie leiden aan erosie, dus ook eens met de trend die

is geconstateerd. Opkomst bij de verkiezingen is natuurlijk cruciaal voor het draagvlak van de gekozenen, daar sluiten wij ons als CDA Wassenaar natuurlijk bij aan. Ten aanzien van de memo hebben we eerder stilgestaan bij de wat minder toegelichte achterliggende oorzaken van de lage opkomst en we zien daar toch een aantal structurele tendensen, deels al door de vorige sprekers genoemd. Deze trend van verminderde belangstelling voor de democratie speelt zich natuurlijk al decennia af, Wassenaar is daarin geen uitzondering en so far doet Wassenaar het relatief nog ietsje beter, maar inderdaad toch tijd voor actie en bezinning. In eerste instantie een hele reeks van structurele oorzaken en dan kijk ik ook naar de bevindingen van het CBS, dit is niet iets wat ik zelf even achter in mijn studeerkamer bedenk. We zien inderdaad in de hele samenleving individualisering, de bereidheid om je te organiseren staat onder druk, lidmaatschap van sportvereniging, van politieke partijen, van vakbonden, van levensbeschouwelijke instellingen, de omroep, het verenigingsleven staan allemaal onder druk. Daarnaast zien we natuurlijk een structurele oorzaak die ik zou willen samenvatten met de sociaaleconomische situatie van een deel van het electoraat. Enerzijds hebben we een groep die hoog en droog zit en bevoorrecht leeft, die zich de luxe van een zekere onverschilligheid kan permitteren, en daarnaast bestaat een grote groep, ook zeker hier in Wassenaar, die wij onvoldoende op het radarscherm hebben, die onvoldoende in staat is het lot in eigen handen te nemen. Die mensen voelen zich zonder meer uitgesloten en dat vertaalt zich in lage participatie bij de verkiezingen. Dat zijn opgeteld allemaal hele nadelige ontwikkelingen voor de gemeenschapszin.

De plv. voorzitter: Mijnheer Stallinga, u hebt een interruptie van mevrouw Hofman.

Mevrouw Hofman: Ja dank u wel voorzitter. Ik vind het eigenlijk wel een interessante discussie want er wordt gezegd dat de opkomst zo laag is vanwege gebrek aan vertrouwen en vermindering van gemeenschapszin. Eerder zei collega Krabbendam dat gebrek aan vertrouwen er de oorzaak van is dat mensen niet meer gaan stemmen en dat is toch eigenlijk vreemd want landelijk stemt wel 80%. Wat is dan het verschil tussen landelijk en lokaal? Dat heeft niet zozeer met vertrouwen te maken want de burgers hebben niet meer vertrouwen in een landelijke politicus dan in een lokale politicus. Er zijn andere oorzaken waarom de lokale politiek minder kiezers trekt dan de landelijke politiek en wat denkt u dat daar de oorzaak van is?

De plv. voorzitter: Mijnheer Stallinga.

De heer Stallinga: Ik denk inderdaad dat bij een deel van het electoraat, de relevantie van gemeentelijke politieke minder prominent aanwezig is dan bij de landelijke politiek.

De plv. voorzitter: Ja, mevrouw Hofman.

Mevrouw Hofman: Een van de belangrijkste oorzaken is dat de relevantie van de lokale politiek niet duidelijk voor de burgers is en wat doet het initiatiefvoorstel van de heer Pesman? Ervoor zorgen dat de relevantie duidelijker wordt, waar stemmen we voor in Wassenaar? Dus niet voor de windmolens want dat is niet op ons toepassing, maar voor andere dingen. Dat is juist het belangrijke van dit initiatiefvoorstel, om de relevantie van de lokale verkiezingen naar voren te brengen.

De plv. voorzitter: Het ging even heel snel. Mijnheer Stallinga was bezig met zijn antwoord, maakt u het antwoord af.

De heer Stallinga: Ik heb het over de perceptie van de relevantie, het antwoord dat wordt geschetst, zit in communicatie. Ik zou graag willen benadrukken dat wij als gemeente ongelooflijk actief zijn met communicatie, met zichtbaarheid, met transparantie. Alles wat we hier uitspreken, alles wat wij hier zeggen en hoe we zitten wordt letterlijk gefilmd, wordt vastgelegd, is volkomen toegankelijk voor iedereen. Dat vind ik een hele belangrijke constatering. Daarnaast zie ik ook dat de meeste partijen bijzonder actief zijn op sociale media, we hebben websites en we hebben lokale pers. Ik zie op het vlak van de communicatie niet: daar zit nou het pijnpunt, dat is de oorzaak of de belangrijkste remedie om die lokale opkomst te versterken. Ik geloof meer in die structurele oorzaken die ik deels heb geschetst. Ik heb er een aantal genoemd zich vertalend in verminderende gemeenschapszin, dat is natuurlijk heel essentieel, de cohesie in de samenleving. Ik wil graag een klein literair uitstapje maken. De grote Franse politieke filosoof Alexis de Tocqueville bezocht in 1835 de hele jonge democratie, de Verenigde Staten, en dat was toen een fascinerend land in opbouw met ook een democratie die in opbouw was en daar was hij als Fransman bijzonder in geïnteresseerd, daar heeft hij ook een heel mooi boek over geschreven. Een van zijn belangrijkste...

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stallinga, nu bent u door uw tijd heen. Ik heb mevrouw Hofman net de ruimte gegeven wat eigenlijk ook niet mag, een interruptie is in tweeën, maar u mag nog even kort en dan mag mijnheer Stallinga ook nog even heel kort.

(Mevrouw Hofman spreekt buiten de microfoon.)

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stallinga, u mag...

De heer **Stallinga**: Dan wil ik op verzoek de essentie weergeven. Het was de gezamenlijke zin en het gevoel van gelijkheid in dat hele jonge land, de Verenigde Staten wat die democratie zo levensvatbaar maakte. Samenvattend, heel wat behoorlijk gewortelde oorzaken en daar bestaat geen quick fix voor. Ik zie het als een olietanker die langzaam van richting kan veranderen en we kunnen natuurlijk vragen, dat is denk ik ook de oproep van de memo van de heer Pesman, wat wij kunnen doen. Ik heb gemerkt dat er al heel veel wordt gedaan aan wat wij als raad realiseren op het vlak van zichtbaarheid en transparantie en aan wat wij individueel als partijen doen, maar ik zou ook graag een koppeling willen leggen met het armoedebeleid zoals we dat in september 2024 hebben besproken. We hebben toen als raad geconstateerd dat een groot deel van onze Wassenaarse gemeenschap onder de armoedegrens valt en dat zijn deels dorpsgenoten die wij onvoldoende kennen en die zich in de steek gelaten kunnen voelen. Ik denk dat wij een deel van het wantrouwen kunnen wegnemen als we dat armoedebeleid versterken en dat is niet alleen een kwestie van meer geld maar ook van betrokkenheid, ambtelijk maar ook als burger. Dus gemeenschap en armoedebeleid zijn thema's die in dit vraagstuk terugkomen. De nota bevat natuurlijk een aantal suggesties waarvan ik denk dat we die direct simpel met weinig financiële beperking, met politieke neutraliteit en met consensus kunnen uitvoeren, dat is ook verwoord in de reactie van het college en ik vind natuurlijk dat we daar positief tegenover moeten staan. Ik hecht daar meer geloof aan dan aan allerlei subsidies, nieuwe geldstromen en complexe instrumenten waarvan de mate van effectiviteit eigenlijk nog een vraag is. Daarnaast zie ik de beeldvorming van deze raad, dit huis, als een prioriteit. Ik hoor dat op straat, dat zal waarschijnlijk voor velen van u gelden, maar het zijn soms ook bezorgde dorpsgenoten die dit zelfs schriftelijk naar onze gemeente communiceren. Dan is de vraag wat wij als bestuur van Wassenaar collectief kunnen doen om ons aanzien, ons imago, te versterken. Hebben wij iets wat ons collectief bindt, wat willen wij collectief doen? Ik denk dat dit iets is. Opnieuw, het kost geen geld maar het is beeldbepalend en het zou een maatregel kunnen zijn die een stukje van de oplossing biedt. Dus imagoverbetering van de raad, een beetje koppeling aan het armoedebeleid en ik vind de oproep van Lokaal Wassenaar! eigenlijk een hele goede, laten we ook eens in een raads werkgroep brainstormen over wat nou aspecten zijn waarover we het eens zijn en dan wil ik me met name richten op die dingen die relatief makkelijk uitvoerbaar zijn, die niet te complex zijn, die geen geld kosten en waarvoor we geen externe capaciteit hoeven in te huren. Gewoon eens creatief denken en daar kunnen we ook ondernemen in zijn, je kunt ook eens een maatregel bedenken waarvan het effect niet van tevoren vaststaat, als die voldoet aan de voorwaarden dan is het goed om die gewoon uit te proberen, gewoon management by trial-out, ik denk dat dit ook een goede insteek zou kunnen zijn. Hiermee rond ik de bijdrage van het CDA Wassenaar af.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Stallinga voor uw deels filosofische bijdrage. Normaal gesproken komen we toe aan de beantwoording van de portefeuillehouder, in dit geval zijn dat er twee, maar niet voordat ik de vraag stel: hebt u behoefte aan een korte schorsing voor het voorbereiden van de antwoorden? Dat is niet het geval. Dan beginnen we bij heer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel voorzitter en dank aan alle raadsleden. Ik ga per partij even langs wat er is gezegd en ik begin bij Lokaal Wassenaar! Mevrouw Hofman-de Raad vroeg zich af waarom deze verhouding tussen college en raad en zei dat ik met dit voorstel wel veel bij het college neerleg. Ik heb dat ook in mijn nadere verduidelijkende informatiebrief even rechtgezet, ik vraag alleen om faciliterende en ambtelijke ondersteuning van het college. Het is door heel veel andere partijen gezegd, een raads werkgroep. Die hebben we overigens al, wij hebben hier een raads werkgroep Communicatie naar de inwoners, maar die raads werkgroep is nooit van start gegaan omdat het nooit is gelukt een juiste datum te vinden. Die is niet van start gegaan, dus de oproep om misschien weer een commissie in te stellen om daarin met elkaar te gaan babbelen, is gewoon geen realistische oproep, die hadden we al, dat is niet gelukt en ik zie niet in dat dit gaat lukken. Dus ik vraag van het college ambtelijke en faciliterende ondersteuning, dat het inderdaad kan gaan helpen met het oriënteren op welke stemwijzers een op maat gemaakte stemwijzer voor Wassenaar kunnen regelen en hetzelfde geldt voor peilers. Ik vind niet dat je dat kunt verwachten van een raads werkgroep die nog niet eens is begonnen of van fractievoorzitters, daarvoor heb je wel een beetje ambtelijke ondersteuning nodig. Mevrouw Hofman-de Raad vroeg zich ook af wat ik vind van het idee van de heer Stallinga in de commissie om met zijn allen bij de Langstraat te gaan

staan. Ja, hetzelfde als van weer een nieuwe werkgroep oprichten, ik vind dat gewoon niet realistisch. Als ik iets niet realistisch vind, is het dat deze raad met elkaar vrolijk bij de Langstraat gaat staan en de vraag is ook wat je bereikt met op een zaterdag in het centrum te gaan staan, dan bereik je 100 tot 200 mensen. Ik vind het én niet realistisch, ik denk niet dat het gaat gebeuren, en ik weet het niet hoe groot die effectiviteit dan is. De Wassenaarse Krant, wat kost dat? Ik heb uw technische vragen gezien, dank daarvoor. U hebt ook de suggestie gedaan om een eigen krant op te richten, ik heb daar niet over nagedacht bij het maken van het voorstel. Ik denk dat het makkelijk is, de gemeente koopt wekelijks al twee pagina's en dit voorstel stelt voor om één week voor de verkiezingen te kijken of die twee pagina's misschien aan de deelnemende partijen kunnen worden gegeven. Als dat niet mogelijk is, kijken wat de anderen opties zijn, twee extra pagina's kopen. Nogmaals het is geen besluit, maar het is een 'hé, is het mogelijk en zo ja, in welke vorm?' Dus dat, ik heb er niet over nagedacht om een eigen krant op te richten en ik denk ook niet dat dit heel realistisch is. U zei 'wat nou als het college het niet wil uitvoeren?' Het is een raadsbesluit en dat moet het college uitvoeren. Dat is het verschil tussen een motie en een raadsbesluit, een raadsbesluit moet het college simpelweg uitvoeren en een motie kan het naast zich neerleggen. Wat nou als er losse onderdelen zijn waarover kan worden gestemd? Ik heb het ook in de commissie aangeven...

De **plv. voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Hofman. Mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter, even gewoon technisch. Ik kan natuurlijk niet voor andere partijen praten, maar er zijn tien punten en stel nou dat wij bij wijze van spreken zes van de tien punten uitstekend vinden, maar vier punten niet. Hoe stemmen wij dan?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel voorzitter. Ik heb het ook meermaals in de commissie gezegd, dat had gekund door middel van amendementen. Ik heb het zo in het raadsbesluit gezet dat er een amendement kan worden ingediend, door een meerderheid gesteund, als er meerderheden zijn voor punt 1 tot en met 4 en 7 en 8, we halen punt 5 over De Wassenaarse Krant en punt 7 over een startbudget voor deelnemende partijen eruit, dan kun je een geamendeerd besluit goedkeuren, dat is gewoon de weg, hoe het hier in de gemeenteraad altijd gaat en dat is de manier hoe we iets hadden kunnen doen. Ik ging ervan uit dat er geen amendementen waren en dat iedereen het dus op deze manier zou vaststellen, maar dat bleek anders te zijn.

De **plv. voorzitter**: Gaat u verder mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Dan ga ik naar D66. De heer Krabbendam gaf aan dat hij niet zoveel ambtelijke capaciteit voor dit voorstel wil gebruiken en 'niet nu met dit voorstel', maar dat de punten 1, 2 en 3 op zich wel goede maatregelen zijn. Ook hier, heel veel ambtelijke capaciteit. Waar hebben we het over? We hebben het over oriënteren op welke peilers, welke stemwijzers, dit voor Wassenaar zouden kunnen doen en over een informatieboekje bij de stempas, dat wordt in heel erg veel gemeenten, waaronder Rotterdam, gedaan. We hebben het niet over een extreme druk op de ambtelijke capaciteit, uiteindelijk gaat het alleen om het faciliteren van en het oriënteren op bepaalde instanties die met ons zouden willen samenwerken om het vervolgens weer aan de raad, een werkgroep of het fractievoorzittersoverleg terug te koppelen. Je hebt het echt over een beetje ambtelijke ondersteuning om te oriënteren op wat mogelijk is, dus ik ga er niet in mee dat dit zo'n enorme impact op het ambtelijke apparaat heeft.

De **plv. voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Stekelenburg. De heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja, dank voorzitter en ook dank aan de heer Pesman voor zijn royale beantwoording. Om vanavond toch klare wijn te schenken, als ik naar het raadsbesluit kijk dan zie ik een negental maatregelen staan waarbij u het college oproept om die stuk voor stuk alle negen te onderzoeken. Dat zie ik als negen onderzoeken die moeten worden uitgevoerd, ziet u dat anders?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Ik zie dat anders, met name ook door het gewicht dat u daaraan hangt. Negen onderzoeken, volgens mij is het helemaal niet zo zwaar als u dat doet klinken, het is gewoon kijken welke peilers er zijn, welke peiler het voor Wassenaar zouden willen doen, welke stemwijzer het voor Wassenaar zou willen doen. Het samenwerken met maatschappelijke organisaties ging bij de afgelopen verkiezingen ook al behoorlijk goed en mijn oproep is slechts of we kunnen kijken of we dat misschien wat meer kunnen uitbreiden zodat het nog meer gaat leven. De gemeenteborden,

dat ging de afgelopen verkiezingen een beetje fout en dat heeft de burgemeester uiteindelijk goed rechtgetrokken. Dat zijn niet negen aparte onderzoeken, het is gewoon een actieplan, het is één actieplan met diverse aandachtsgebieden en ik zie dat als één onderzoek, als één oriëntatie eigenlijk.

De plv. voorzitter: Mijnheer Stekelenburg, wilt u daar nog op reageren?

De heer Stekelenburg: Ja, dank voorzitter. Ja, het wordt bijna een stukje framing van hoe je dat dan moet lezen. Ik heb het raadsbesluit echt net voor mijn neus gehad en daarin staat echt letterlijk 'het college opdracht te geven de volgende onderzoeken uit te voeren' en dan volgt een opsomming van A tot en met F of G, in ieder geval negen. Bent u het dan wel met mij eens dat dit hoe dan ook wel leidt tot een beslag op de ambtelijke capaciteit en dat het hoe dan ook belastinggeld gaat kosten om het allemaal te onderzoeken?

De plv. voorzitter: Mijnheer Pesman.

De heer Pesman: Natuurlijk ben ik dat met u eens, het geld komt niet..., het komt niet uit de lucht vallen. Het definitieve plan zou pas in Q2 komen, maar ik vraag inderdaad om even kort te oriënteren op wat de mogelijkheden zijn op stemwijzers en op alles. Over het raadsbesluit. Ik had ook een raadsbesluit kunnen doen, dat was het eerste raadsbesluit dat ik heb geleverd, met 'voert uit het initiatiefvoorstel van de heer Pesman', maar toen kreeg ik de terechte opmerking dat het college streeft naar een zelfstandig te lezen raadsbesluit, dus dat ik al die onderdelen apart in een raadsbesluit zet zodat wij als raadsleden amendementen kunnen indienen om bepaalde dingen eruit te halen of zoiets. Het is een wat groter raadsbesluit, ik had ook één punt 'het initiatiefvoorstel van de heer Pesman' kunnen opschrijven, maar ik heb het uitgesplitst om u de gelegenheid te geven bepaalde dingen weg te halen of bepaalde dingen toe te voegen.

De plv. voorzitter: Ja, dank u wel. Ja, interrupties gaan in tweeën dus mijnheer Pesman, gaat u verder met de beantwoording.

De heer Pesman: Ja dank u wel. Ik was bij D66, de ambtelijke capaciteit. Ik zie dat echt nog steeds behoorlijk beperkt. U had het over een korte voorbereiding, oriëntatie, waarna uiteindelijk het besluit bij de raad, bij de werkgroep, komt.

De plv. voorzitter: Mijnheer Pesman, u hebt een reactie van de heer Krabbendam uitgelokt. De heer Krabbendam.

De heer Krabbendam: Dank u wel. Ik was het bij het behandelen van Lokaal Wassenaar! een paar keer echt heel erg met u eens en toen dacht ik 'nou mooi, heel goed', maar nu ben ik het niet helemaal met u eens, vooral niet met de nadruk die u op het argument over de ambtelijke capaciteit legt, dat was een van de argumenten. Laten we eerlijk zijn, ik ben het gewoon hartgrondig oneens met een aantal van de maatregelen die u in het initiatiefvoorstel voorstelt, ik zie de maatregelen zelf niet als passend en ik zal daar straks in de tweede termijn misschien nog wel even op terugkomen. Ik denk dat alleen focus op het argument capaciteit geen recht doet aan mijn bezwaren tegen uw voorstel.

De plv. voorzitter: Mijnheer Pesman.

De heer Pesman: Excuus, dat was ook helemaal niet de bedoeling. Ik had nog meer over uw partij, namelijk dat u zei 'nu niet dit voorstel in deze vorm' en dat er wel een aantal goede maatregelen in zit, maar dat u het hartgrondig met bepaalde maatregelen oneens bent. Ik denk oprecht dat ik het in de commissie vier, vijf, zes keer heb geroepen, dan had ik uw amendement over de maatregelen waarmee u het niet eens bent graag vanavond gezien en dan hadden we daar een debat over kunnen voeren, ik vind het jammer dat u dat niet hebt gedaan. Ik heb het raadsbesluit zo gemaakt dat u er amendementen over kunt indienen en misschien komt u daar nog in de tweede termijn mee, ik zie het allemaal wel tegemoet. Ik vind het in ieder geval fijn dat ook u hebt gezegd dat de punten 1, 2, 3 en ook nog aantal andere punten in principe goede punten zijn, u vindt alleen de vorm nu in combinatie met de andere maatregelen niet goed. Ik zou zeggen, dien een amendement in, u hebt vast en zeker een meerderheid, dan kunnen we in ieder geval toch de goede punten wel vaststellen.

De plv. voorzitter: Mijnheer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank voorzitter. Dat had natuurlijk gekund, maar je had natuurlijk ook van tevoren in een eerder stadium naar draagvlak in deze raad kunnen zoeken door het eerder toe te sturen, door het eerder met ons bespreken en door individueel het gesprek aan te gaan. Nu legt u de verantwoordelijkheid bij de fracties in deze raad die iets van uw initiatiefvoorstel vinden. Ik zou het willen omdraaien, als je iets wilt dan zorg je dat daar van tevoren draagvlak voor is en leg je niet de verantwoordelijkheid bij de fracties door met een amendement te komen. Ik ben dat niet met u eens.

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Dat zie ik echt anders. Ik heb de moeite genomen om een initiatiefvoorstel op te stellen en in te dienen op de manier waarop ik denk dat het een goed initiatiefvoorstel is. Ik wist van tevoren dat de punten 5 en 7 gevoelig zouden kunnen liggen. Vandaar dat ik in de commissie heel erg open een inleiding heb gedaan en ook in het debat meermaals heb gezegd. Ik sta open voor alle amendementen, ik sta voor alles open, maar dit is wat ik denk dat het juiste initiatiefvoorstel is. Ik had inderdaad maanden met u allen kunnen praten en een gezamenlijk voorstel kunnen doen, maar we zijn hier de gemeenteraad en ik dien in wat ik denk dat het juiste is, inderdaad wetende dat punt 5 en punt 7 bij sommige partijen misschien gevoelig kunnen liggen en dan is het uw instrument, een instrument dat ik ook zou hebben als u het initiatiefvoorstel zou indienen, om het eruit te amenderen en als u een meerderheid hebt, wordt het eruit geamendeerd. Dat is gewoon simpelweg hoe het werkt, dat is de route die ik heb gekozen.

De **plv. voorzitter**: Ja, dank u wel. Kunt u doorgaan met de beantwoording?

De heer **Pesman**: Ja. Dat kom ik bij de VVD. De VVD heeft ook opgeroepen om inderdaad weer een raadscommissie in te stellen, ik heb al gezegd dat ik dat echt niet realistisch vind, die hebben we al, die is nooit van de grond gekomen, en dat we misschien bij elkaar kunnen gaan zitten en praten over hoe we de opkomst kunnen verhogen, ook dat vind ik niet realistisch. We hebben het gezien bij de wijziging van het Reglement van Orde, toen we met zijn allen gingen zitten. Daar zitten we zo fundamenteel anders in dat je alsnog een uitgebreide discussie in de raad krijgt. Ik vind dit gewoon een goede weg, er zijn tien punten en een aantal van u vindt bepaalde punten niet goed en die kunt u eruit halen. Laten we nou niet weer allemaal praatclubjes, technische sessies en themasessies houden en al helemaal niet met experts erbij want dan wordt het echt een ontzettend uitgebreid iets. Wij worden hier gekozen en wij moeten dus zelf die afwegingen kunnen maken. Nogmaals, als ook de VVD vindt dat bepaalde punten niet goed zijn, maar andere punten wel, amendeer het, dat is wat we hier doen. Dus nee, ik vind een extra raadscommissie helemaal niet realistisch, we hebben er al genoeg, ik zie het niet zitten. Het CDA, een mooi betoog, dank u wel, interessant. U zei dat het beeld van de raad slecht is, dat u van de mensen hoort dat het imago, ons gedrag en onze houding hier slecht is. Dat begrijp ik en ik zou graag ook tegen u willen zeggen... Wat ik voornamelijk heb gehoord, zeker in de eerste anderhalf jaar dat ik hier zit, is dat mijn generatiegenoten vooral niet wisten dat er in Wassenaar een gemeenteraad is met een debat, met een voorzitter. Ik herinner me dat heel veel vrienden en kennissen van mij zeiden 'Oh, maar jullie hebben in Wassenaar ook dat jullie moties indienen en zo, net als in de Tweede Kamer dat je via een voorzitter praat en zo'. Ik beaam wat u zegt, het beeld van de gemeenteraad is over het algemeen niet goed, maar er zijn ook veel mensen die geen idee hebben wat we zijn, wat we doen en vandaar ook het grote verschil tussen de landelijke opkomst en de gemeenteraadsopkomst. Deels heeft dat vast en zeker te maken met vertrouwen, maar ook deels met dat mensen gewoon niet weten wat we hier doen. Daarom punt 1. Punt 2, dat zijn toch echt cruciale punten die hier alleen maar een positieve impact op kunnen hebben. Dus ik hoop dat u daar ook in kunt meegaan, zoals ik ook in uw suggestie meega. Nogmaals, een leuk plan om met zijn allen bij de Langstraat te gaan staan, ik vind het alleen niet realistisch, net als de raadswerkgroep. Ik zie dat niet gebeuren en ik heb hier een initiatiefvoorstel met concrete maatregelen die we na een beetje onderzoek, een beetje oriëntatie en voorbereiding van het college met elkaar kunnen vaststellen.

De **plv. voorzitter**: Ik zie dat u een reactie van de heer Stallinga hebt uitgelokt.

De heer **Stallinga**: Dank. Mijn gedachte was in eerste instantie 'wat kunnen we doen om de beeldvorming van dit raadscollectief te versterken' en dat zou je op verschillende wijzen kunnen invullen. Er werd gezegd 'ludiek in de Langstraat', maar dat kunnen we in een vorm gieten waar we allemaal achter staan en ik denk dat dit heel nauw aansluit bij de constatering bij het jonge kiezersvolk, dat we ons daarmee aan den volke tonen en we kunnen demonstreren wat we doen en waarvoor wij hier bijeenkomen. Er werd ook opgemerkt 'het lijkt me niet realistisch', maar het is niet een heel technisch complex proces, het is gewoon even samenkomen en we kunnen er met elkaar over van gedachten wisselen hoe en waar, maar het is relatief makkelijk uitvoerbaar. Als dit

niet realistisch is, dan is het meer dat mensen hier misschien heel principieel in zitten: ik wil dit niet.

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stallinga, wat is de vraag aan de heer Pesman?

De heer **Stallinga**: Mijn vraag is om dat beeld van mijn oproep te verfijnen.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel. Ik denk dat het laatste wat u zegt het geval is, we gaan niet met zijn allen gezellig in de Langstraat zitten, daarvoor zijn de verhoudingen gewoon net niet oké genoeg, net als we in een themasessie vrij weinig bereiken. Kijk naar het Reglement van Orde, wat een grote besprekingen dat in de raad was. De punten 1, 2 en 3 zijn gewoon direct toepasbare punten die we met een beetje oriëntatieonderzoek gewoon kunnen doen. Ik heb het in de commissie gezegd, ik begrijp dat punt 5, De Wassenaarse Krant... Ik vind het een goed iets om dat... Ik ben overigens weer bezig met mijn betoog, ik zit niet in een interruptie. Ik begrijp dat punt 5, De Wassenaarse Krant, gevoelig kan liggen, maar ik vind het een goed punt omdat we toch al twee pagina's in De Wassenaarse Krant huren. Het is niet wettelijk verplicht om dat daar te doen, we hebben de plicht om te publiceren, maar dat hoeft niet in De Wassenaarse Krant, dat doen we extra omdat we dat goed voor de communicatie vinden. Als we toch die pagina's huren, ik vind het een goed punt en vindt de meerderheid dat niet, maar vindt die de andere punten wel goed, amen-deer het, dan halen we het eruit en dan hebben we alsnog een raadsbesluit met volgens u de goede punten erin. Punt 7, Startbudget deelnemende partijen, vind ik een goed punt omdat ik echt de ongelijkheid tussen landelijke en lokale partijen zie. Vindt de meerderheid hier dat dit niet moet worden onderzocht, dat is niet het vaststellen maar dat het niet onderzocht moet worden, amen-deer het, dan heb je alsnog wat voor uw partij een goed voorstel is. Dan hebben we uiteindelijk een aangenomen iets waarvan ik proef dat de punten 1, 2 en 3 wel door de meerderheid hier worden gedeeld.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Pesman. Mijnheer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank. Ik zou eigenlijk even een feitelijke correctie op uw betoog willen doen. U suggereert dat landelijke partijen geld aan lokale partijen zouden geven en ik neem aan dat u voor campagnes bedoelt. Ik kan u zeggen dat wij als VVD geen geld krijgen uit Den Haag of vanuit het hele land om in Wassenaar campagne te voeren, dus wij hebben geen voordeel omdat wij vanuit landelijk geld voor de gemeenteraadsverkiezingen krijgen. Bij dezen.

De **plv. voorzitter**: Dat was ook geen vraag. Ik zag dat u niet was ingelogd, u stond te boek als mijnheer Krabbendam, maar het was mijnheer Stekelenburg. Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Ja dank u wel. De landelijke partijen krijgen wel degelijk subsidies, er is een subsidiepot van € 34 miljoen die wordt verdeeld op basis van het aantal leden van een politieke partij en het aantal zetels in de Tweede Kamer van een politieke partij. Ik weet ook dat er in ieder geval discussies zijn geweest, voorstelwetten zijn geweest, om ook de lokale partijen daarin te helpen. Nogmaals, punt 7 in het voorstel maakt geen onderscheid tussen landelijk en lokaal, het is gewoon een startbudget voor de deelnemende partijen.

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stekelenburg. Ik wil toch even een opmerking maken. Ik merk dat we een beetje in een rondje beginnen te discussiëren en dat steeds dezelfde argumenten terugkomen. Ik zou het echt compact willen laten. De heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Dank voorzitter. Het ging mij gewoon even om het frame dat wordt neergezet, dat er een grote kloof tussen landelijke en lokale partijen zou zijn en dat dit niet eerlijk zou zijn. Ik kan alleen beamen dat wij als Wassenaarse VVD geen budget krijgen vanuit landelijk voor de gemeenteraadsverkiezingen. Natuurlijk zijn er wel contributiegelden, maar dat is puur om de vereniging te laten bestaan, maar er is zeker geen geld vanuit de landelijke VVD naar ons als lokale VVD. Dat is niet echt een vraag aan de heer Pesman, maar u blijft toch suggereren dat we dat wel zouden krijgen, we krijgen geen geld voor de campagne of voor de gemeenteraadsverkiezingen. Tot zover.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel en dank u wel voor de openhartige verklaring. De heer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel. Nee, volgens mij is het niet toegestaan dat een landelijke partij geld voor de campagne geeft, maar u krijgt wel financiële steun die andere partijen niet krijgen.

Dat terzijde, mijn punt gaat over een startbudget. Volgens mij heb ik alle vragen beantwoord. We hebben straks een tweede termijn, ik proef dat een heleboel partijen een heleboel punten wel goed vinden, amendeer wat uw partij niet goed vindt of doe een voorstel tot amenderen en als er een meerderheid is, hebt u misschien een voorstel dat u wel goed vindt. Een amendement opstellen over bijvoorbeeld de punten 1, 2 en 3 is zo gedaan en ik roep u allen op, laten we dat doen en laten we in ieder geval de goede punten die we allemaal delen vanavond wel aannemen. Dank u wel.

De plv. voorzitter: Dank u wel mijnheer Pesman. We gaan straks zien of er een tweede termijn nodig is. Ik geef het woord aan de burgemeester voor de beantwoording.

Portefeuillehouder **De Lange:** Voorzitter dank u wel. Ook in de snelle zienswijze die het college op dit initiatiefvoorstel van de heer Pesman heeft gedaan, hebben wij onze waardering aangegeven voor het feit dat dit initiatief is genomen want het is mooi dat er initiatiefvoorstellen zijn en dat hier in deze raad kan worden gesproken over belangrijke punten die ook vanuit de raad worden geagendeerd. Dat is democratie in actie en het is goed dat we dat in Wassenaar doen. U hebt het debat gevoerd over hoe u aankijkt tegen de diverse onderdelen van het initiatiefvoorstel en het college heeft aangegeven een toetssteen te gebruiken waarbij de neutraliteit van belang is omdat het de taak van het college is om ordelijke verkiezingen organiseren. Dat betekent het proces van kandidaatstelling, zorgen dat er lijsten komen, zorgen dat er stembureaus zijn, vrijwilligers voor de stembureaus en bussen klaarzetten, maar natuurlijk ook de inwoners actief oproepen om aan die verkiezingen mee te doen. Dat hebben we weer opgestart want het jaar voor de verkiezingen start je dat als gemeente op om dat voor elkaar te krijgen. Daarbij hoort ook heel nadrukkelijk de bevordering, zoals we dat ook vier jaar geleden hebben gedaan, de oproep om naar de stembus te komen, en wat mooi is, en ik denk dat dat ook in dit debat naar voren kwam, is dat het natuurlijk ook heel goed is om informatie te verstrekken en misschien kan dat ook nog wat in verbeterde vorm ten opzichte van vier jaar geleden waarbij je ook bij de oproep nog eens nadrukkelijker informatie meegeeft over waarom het instituut raad waarvoor je stemt eigenlijk relevant is en die informatie is goed te doen. Ik denk trouwens niet vlak voor de verkiezingen, maar dat we dat permanent moeten laten zien. Er was eigenlijk één vraag, van mevrouw Hofman-de Raad, die vroeg hoe het zit met die stemwijzer ook in relatie met hoe dat landelijk gaat omdat er toch rijkssubsidiegeld naar ProDemos gaat die betrokkenheid bij de landelijke stemwijzer heeft. Dat klopt, dat gaat erover dat het rijk ProDemos betaalt. ProDemos gaat vervolgens met alle politieke partijen om tafel om er vervolgens uiteindelijk met elkaar een stemwijzer van te maken. Dat is iets waar het kabinet ver vanaf staat, simpelweg ook vanuit het idee dat daar ook de neutraliteit is. Overigens hebben ze een Kiesraad die dat doet en feitelijk gezien de Tweede Kamerverkiezingen organiseert, dat doen wij als gemeenten. Daarom luistert het ook zo nauw dat het orgaan... Bij ons zit het allemaal gewoon in huis, wij zijn verantwoordelijk voor dat ordelijke verkiezingsproces en we willen dus ook die neutraliteit erboven houden. Het college is voor het organiseren van ordelijke verkiezingen en het zorgen dat er mensen naar de stembus komen en de politiek is voor de politieke inhoud en de campagne.

De plv. voorzitter: Ik wil u hierbij onderbreken, mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman:** Dank u voorzitter. Ik begrijp uit de woorden van de heer Pesman dat juist exact dezelfde werkwijze wordt voorgesteld voor de stemwijzer in Wassenaar namelijk dat niet u de stellingen gaat bedenken, maar dat wordt gekeken welk bureau wij dat kunnen laten uitvoeren, eigenlijk op exact dezelfde manier als het ministerie van Binnenlandse Zaken het nu met ProDemos doet.

De plv. voorzitter: En de vraag is?

Mevrouw **Hofman:** U hebt de woorden van de heer Pesman gehoord. Volgens mij is dat exact dezelfde manier als het bij ProDemos gaat, hoe komt het dat u dit anders ziet?

De plv. voorzitter: De burgemeester

Portefeuillehouder **De Lange:** Omdat hier heel nadrukkelijk wordt gevraagd wel onderzoek te doen naar verschillende manieren en bureaus, hoe je die online stemwijzer zou kunnen doen, en daarvan zegt het college wel: als dat een nadrukkelijke politieke wens is dan gaan we dat van uw raad horen, maar langs de toetssteen van neutraliteit is dat niet de eerste taak voor het organiseren van verkiezingen.

Mevrouw **Hofman**: Begrijp ik het nu goed dat u van gedachten bent veranderd en dat u zegt 'als dit de insteek is van het voorstel van mijnheer Pesman dan is het wat het college betreft wel politiek neutraal'?

De **plv. voorzitter**: Burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Dank voor de vraag, maar dat is de verkeerde interpretatie. We hebben aangegeven dat we bij drie voorstellen die neutraliteit en een rol van de raad zien, verder niet. Ik denk dat dit ook echt verstandig is, vandaar dat we ook de suggestie hebben gedaan om het via een motie of anderszins aan te geven, het is dus echt aan de raad. Als u daar een duidelijke oproep over doet en zegt 'dat vinden we van belang' dan is het ook echt goed om dat binnen het domein van de gemeenteraad te houden zodat we die strikte scheiding hebben. Dat houdt het ook allemaal gewoon overzichtelijk.

De **plv. voorzitter**: Nee mevrouw Hofman, interrupties gaan in tweeën, we gaan niet in rondjes draaien.

Mevrouw **Hofman**: Excuus maar de burgemeester geeft geen antwoord op mijn vraag, daarom wil ik nog graag even een verhelderende vraag stelen.

De **plv. voorzitter**: De vragen zijn misschien niet zo heel erg duidelijk maar oké, heel duidelijk dan de vraag aan de burgemeester.

Mevrouw **Hofman**: Als u de woorden van de heer Pesman goed beluistert, is de wijze waarop hij het voorstel doet wat betreft het onderzoeken of er in Wassenaar een mogelijke stemwijzer zou kunnen zijn exact op dezelfde manier als het ministerie van Binnenlandse Zaken nu de opdracht aan ProDemos geeft. Waarom zegt het ministerie van Binnenlandse Zaken dan wel dat dit politiek neutraal is en Wassenaar niet?

De **plv. voorzitter**: De burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Het antwoord is eigenlijk: wij zijn geen ProDemos. Het ministerie van Binnenlandse Zaken geeft opdracht aan ProDemos - ProDemos is een landelijke organisatie ter stimulering van de democratie en de rechtsstaat - die geeft een subsidie en het ministerie van Binnenlandse Zaken doet dit niet zelf. Om het even heel helder te zeggen, het college is niet van zichzelf uit degene die nu het initiatief neemt om stemwijzers aan te bieden om daar verder over te kunnen spreken. Zo zit wel degelijk echt het verschil. In uw voorbeeld zijn wij hetzelfde als het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De **plv. voorzitter**: Gaat u verder.

Portefeuillehouder **De Lange**: Dat was de enige vraag. Dan heb ik het advies gegeven.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Voordat ik vraag of er behoefte is aan een tweede termijn, ga ik vragen of er behoefte is aan een korte schorsing. Mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Ik zou graag een korte schorsing willen aanvragen van pak hem beet tien minuten, vijf minuten, acht minuten.

De **plv. voorzitter**: Ik kijk de zaal rond, is dat niet heel erg lang tien minuten, vijf minuten.

Mevrouw **Hofman**: Acht minuten voor het schrijven van een amendement.

De **plv. voorzitter**: Ja, als u een amendement van plan bent dan is vijf minuten wat kort. Laten we tien minuten schorsen en dat wordt dan tot 21.15 uur.

Schorsing

De **plv. voorzitter**: Mag ik even uw attentie? Ik ga de vergadering op dit moment niet hervatten, we hebben nog tien minuten nodig om een amendement dat in voorbereiding is voor elkaar te maken.

Schorsing

De **plv. voorzitter**: Kan iedereen plaatsnemen? Ja dank u wel. Ik heropen de vergadering. Dan komen we toe aan de tweede termijn en ik wil dezelfde volgorde aanhouden als we eerder hadden. Ik begin bij mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter. Lokaal Wassenaar! wil heel graag een amendement op het initiatiefvoorstel Verkiezingen 2026 indienen omdat wij de beraadslagingen gehoord hebbende hebben geconcludeerd dat er een aantal punten is, en dat zijn de punten waarvan het college ook aangeeft dat het die heel goed kan uitvoeren en dat dit ook belangrijk is..., om die uit het initiatiefvoorstel te halen en dat te laten staan en de overige punten vooralsnog te schrappen. Daarbij wil ik ook aangeven dat ik wel, anders dan de heer Pesman, iets positiever, misschien iets optimistischer, ben en misschien is dat irreëel, maar ik hou van irreëel optimisme, ... dat ik wel die raads werkgroep ga opzetten en ik hoop dat in ieder geval iemand van elke partij daaraan gaat deelnemen om met elkaar te bespreken hoe we ervoor zorgen dat de verkiezingen van 2026 een klinkend succes zullen zijn. Het begint naar mijn idee met toch een amendement aan te nemen en het initiatiefvoorstel van de heer Pesman waarbij het college in ieder geval de dingen waarvan het zegt 'het is goed dat dit gebeurt, het is politiek neutraal en wij kunnen het doen'..., dat het ook daadwerkelijk dat initiatief op zich neemt. Dat is het amendement dat wij gaan indienen. Als het goed is, hebt u dat nu onder uw slotje of iets in die geest en kunt u het zien. Het is eigenlijk heel simpel...

De **plv. voorzitter**: Dan is hij bij dezen ingediend en hij wordt door de griffier achter het slotje gezet.

Mevrouw **Hofman**: Ja oké. Het is eigenlijk heel simpel...

De **plv. voorzitter**: Of nee, nu niet achter het slotje, die gaat er...

Mevrouw **Hofman**: Er blijven drie punten staan, een informatieboekje bij de stempas, een eerlijke verdeling bij de gemeenteborden en een overzichtelijk website met verkiezingsuitslagen. Ik begreep van een aantal mensen dat dit al gebeurt, maar het is goed dat dit nog eens extra goed wordt nagekeken en dat het ook daadwerkelijk klopt, daarom vinden we het belangrijk dat we dit nog eens in een amendement bevestigd zien. Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mevrouw Hofman. Nogmaals, dan is het amendement bij dezen ingediend. Dan komen we bij D66, de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Ja dank u wel voorzitter. Laat ik namens D66 ook een misverstand weg nemen. Ook wij ontvangen geen bijdrage van landelijk. Sterker nog, er werd ons een tijd geleden nog gevraagd of wij niet iets aan de landelijke partij konden doorstorten als wij te veel saldo op de bank hadden, waar we niet zo blij mee waren. Daarnaast gaat alle contributie van de leden in Wassenaar rechtstreeks naar het landelijke partijbureau. Het fijne is wel dat wij nog nooit zoveel leden als nu hebben gehad in Wassenaar, dus daar zijn we dan weer wel verheugd over. Voorzitter, wat ons betreft is het niet zuiver om hier vanavond als lokale politiek te besluiten. Er is wat D66 betreft geen rol voor de gemeenteraad en een beperkte wettelijke rol voor het college. De partijen nemen deel met hun eigen kieslijst en wij als gemeenteraadsleden zijn in dit proces verkozen met hulp van onze partij, met een mandaat van de kiezer en vertegenwoordigers namens alle inwoners van Wassenaar. We willen de organisatie van de verkiezingen en de campagne buiten de politieke discussie houden. Bij de meeste partijen is het daarom ook de verantwoordelijkheid van het bestuur en de leden en niet van de fractie om over deelname aan de verkiezingen te besluiten, de kieslijst samen te stellen, een programma te schrijven en campagne te voeren. Daarom staan we niet positief tegenover dit voorstel en zullen we ook niet meegaan met het amendement. Daarmee rond ik mijn tweede termijn graag af. Dank u wel voorzitter.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel, dat was direct een stemverklaring. Dan komen we bij de VVD, de heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank en ook dank voor de beantwoording in de eerste termijn. Om het ook wat de VVD betreft als collega-liberale partij even goed recht te zetten, ik kijk richting D66, ook de contributie die Wassenaarders betalen wordt aan landelijk afgestaan en een deel daarvan ontvangen wij terug om in Wassenaar te gebruiken. Volgens mij staat het lokale partijen ook vrij om contributie aan leden te vragen en volgens mij is er dan eigenlijk misschien wel een voordeel voor lokale partijen, die dan de hele contributie kunnen houden en niets aan een landelijk bureau hoeven af te dragen. Het is maar net hoe je ernaar kijkt en ik denk dat dit punt voldoende is opgehelderd. Wij sluiten ons in grote lijnen aan bij collega Krabbendam van D66. Wij zien eigenlijk ook geen kerntaak weggelegd voor ons als raad en vinden eigenlijk dat het college,

gemeentebestuur, met de huidige regelingen voldoende hebben om het vorm te geven. Zoals het er nu naar uitziet, zullen wij ook tegen het raadsbesluit gaan stemmen. Tot zover.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Stekelenburg. Dan even een mededeling van huishoudelijke aard. Mevrouw Hofman, we gaan uw amendement veranderen. Nee, er staat een typefout in, 2028 moet 2025 zijn, we nemen de vrijheid om dat te corrigeren. Mevrouw Hofman, aan u het woord.

Mevrouw **Hofman**: Ja, dank u wel, mag ik een vraag aan u stellen mijnheer Stekelenburg? Ik was iets te laat met opstaan.

De **plv. voorzitter**: Dat was uw eerste termijn dan. Nee hoor.

Mevrouw **Hofman**: U zegt 'wij vinden het niet een kerntaak van een politieke partij om iets aan de opkomst te doen', u zet het ook niet bij het college, maar u wilt wel in een raads werkgroep. Wat wilt u?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Voorzitter, om dat even goed op te klaren. De interpretatie gaat niet helemaal goed merk ik nu. Mijn bedoeling was om te zeggen dat de politieke partijen die kerntaak hebben, die zijn verantwoordelijk voor verkiezingscampagnes, het opstellen van kandidatenlijsten en verkiezingsprogramma schrijven. Daar hebben ze leden voor en dan gaan ze in gesprek met Wassenarenders, daar komt uiteindelijk een programma uit, er komt een kandidatenlijst en dan wordt er een campagne gevoerd door politieke partijen om zoveel mogelijk stemmen te behalen. Dat is volgens mij hoe democratie werkt. Dat heb ik willen zeggen, dat de kerntaak bij de politieke partijen ligt.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Ik hoorde u in de eerste termijn zeggen dat u wel in de raads werkgroep wilt zitten om de verkiezingen populairder te krijgen. Hoe zit dat dan?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Volgens mij was dat een vraag aan de heer Pesman die ik in dat kader heb gesteld. We hebben de beraadslagingen in de eerste termijn gehoord, we hebben net een schorsing gehad, we hebben overlegd en we zijn nu tot het inzicht gekomen dat we nu dit standpunt innemen en dat we eigenlijk zeggen 'het is toch een kerntaak van politieke partijen'. Wij zullen het raadsbesluit niet steunen.

Mevrouw **Hofman**: Gaat u dan wel in de raads werkgroep?

De **plv. voorzitter**: Mevrouw Hofman, we kunnen wel eeuwig blijven doorgaan, maar u hebt twee termijnen voor een interruptie. Ja, mijnheer Stekelenburg is klaar met zijn betoog en dan kom ik bij mijnheer Stallinga, CDA.

De heer **Stallinga**: Ik heb in mijn eerste termijn geprobeerd duidelijk te maken dat de gelanceerde suggesties geen antwoorden zijn op de kernoorzaken zoals ik die zie van de ongunstige of de lagere opkomst bij gemeentelijke verkiezingen. Ik heb daarvoor een aantal structurele oorzaken genoemd die we niet een-twee-drie kunnen veranderen. Ik heb ook aangegeven dat de beeldvorming van de raad een aspect is waaraan wij gemeenschappelijk kunnen werken, waarbij we wellicht wel een stukje verbetering kunnen veroorzaken. Ik ben daarom ook, wat ik in mijn eerste termijn aangaf, positief over mijn deelname aan een werkgroep. Ik zeg wel dat die werkgroep het zonder ambtelijke ondersteuning moet doen, budgetneutraal, en daar wil ik graag op een positief-kritische wijze meedenken over wat wij gezamenlijk kunnen realiseren om die beeldvorming van ons collectief gunstiger te maken. Ik denk dat dit ook een hele belangrijke uitkomst is die al het werk van de heer Pesman met al zijn goede democratische bedoelingen rechtvaardigt. Afrondend, onze partij, mijn fractie, zal het voorstel niet kunnen steunen.

De **plv. voorzitter**: Ook dank voor die stemverklaring, het ging over het amendement. Dan komen we toe aan de beantwoording van de vragen in de tweede termijn en ik zou de heer Pesman als eerste willen vragen.

De heer **Pesman**: Dank u wel voorzitter. Jammer. Wij gaan het amendement van mevrouw Hofman-de Raad steunen en niet omdat we vinden dat de andere punten niet goed zijn, maar omdat dit er nou juist voor zorgt dat we van het initiatiefvoorstel de punten overhouden waarvan het college zegt 'dit kunnen wij gaan oppakken, dit vinden we goed, dit gaan we nader onderzoeken'. Ik vind het ongelooflijk bijzonder dat de VVD zegt dat het niet een taak van de raad is om deze instrumenten op te pakken. Het college is met een zienswijze gekomen, namelijk 'de punten 1, 3 en 7', uit mijn hoofd, 'vinden wij wel goed, die kunnen we wel nader onderzoeken'. Dat blijft dan over als het amendement wordt aangenomen. Dan geef je dus eigenlijk de opdracht aan het college: wat jullie zeggen wat wel kan, die opdracht geven we u. Dat is gewoon simpelweg hoe het hoort, de raad geeft een opdracht aan het college. Het college geeft aan 'dit kunnen wij uitvoeren, dit kunnen wij onderzoeken', dus al die opmerkingen 'dit is niet aan ons, we gaan iets anders doen, we gaan een raadswerk-, commissie, groep doen', ik zou zeggen kom op, er is nu een amendement waarbij het college van de raad, aangesteld door de coalitie, zegt 'als dit amendement wordt aangenomen dan vinden wij het een voorstel dat we kunnen steunen'. Dat zegt het min of meer, het zegt 'dat nader onderzoeken is politiek neutraal'. Die keuze ligt er nu en ik zou zeggen, stem daar dan voor. Ik vind het jammer want de punten die ik goed vind, komen er dan niet in, maar stem daar dan voor, dan heb je in ieder geval een voorstel dat het college goed vindt en dat de raadsleden goed vinden want de punten die dan overblijven, niemand vindt u heeft daar iets slechts over gezegd of niemand van u heeft er blijk van gegeven daartegen te zijn. De punten die overblijven zijn de punten waarover we het allemaal eens zijn, laten we die dan ook aannemen.

De **plv. voorzitter**: Ik denk dat de heer Stekelenburg wel een vraag heeft.

De heer **Stekelenburg**: Ja, dank voorzitter. Ik hoorde u zeggen 'het college is door de coalitiepartijen samengesteld, vormgegeven, aangesteld'. Bent u het niet met mij eens dat het college er voor de hele raad zit?

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Kap hier nou even mee, we zijn nu gewoon bezig met een serieuze discussie en nu krijgen we weer dit gedoe. Ik heb heel duidelijk gezegd 'college namens de raad door de coalitie aangesteld', 'namens de raad' heb ik in in ieder geval duidelijk gezegd. Kap even met die politieke discussies, ik ben hier met een serieus initiatiefvoorstel...

De **plv. voorzitter**: Mijnheer Pesman, discussie is prima maar gebruik dan niet deze woorden 'kap ermee'.

De heer **Pesman**: Houd daar dan mee op. Ik ben nu bezig met een serieus initiatiefvoorstel, ik ben bereid 70% daarvan te schrappen om te voldoen aan de wens van het college en daarmee negen van de tien keer ook de wens van de coalitie. Dat ligt er nu en iedereen kan dus blij zijn met het amendement van mevrouw Hofman-de Raad. Ik merk dat de coalitie tegen gaat stemmen en waarom weten we niet. De coalitie is het met de punten zelf over het algemeen niet oneens, het college is het er zelfs mee eens, die wil het nader onderzoeken, maar toch gaat de coalitie tegenstemmen en waarom weet ik niet, misschien zit ik bij de verkeerde partij, ik heb geen idee. Ik zou zeggen, laten we het gewoon aannemen, we zijn het erover eens, het college wil het, laten we het doen.

De heer **Stekelenburg**: Mijnheer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Voorzitter dank, ik laat hem anders gewoon aanstaan. Dank ook aan de heer Pesman. Ik heb de brief net voor me gehad en ik lees de brief toch iets anders. Het college heeft niet aangegeven het eens te zijn met de maatregelen die u suggereert, maar het college heeft aangegeven dat het de mogelijkheid ziet om drie van de negen maatregelen die u hebt genoemd te onderzoeken. Er is niet gezegd dat het college het met uw maatregelen eens is, maar het heeft gezegd ze te kunnen onderzoeken. Leest u dat anders?

De **plv. voorzitter**: De heer Pesman.

De heer **Pesman**: Nee, maar dat is precies wat mijn initiatiefvoorstel zegt, die punten te onderzoeken. Dus als het college zegt 'ja, wij kunnen die punten onderzoeken', zegt het eigenlijk 'we zijn het erover eens'. Als het zegt 'die andere punten kunnen we niet onderzoeken want die zijn niet politiek neutraal' dan is dat duidelijk. Het heeft gezegd 'we zijn bereid die punten nader te onderzoeken' en dat is precies wat in mijn initiatiefvoorstel staat, die punten nader te onderzoeken. Dus

ik lees het niet anders, ik lees het hetzelfde en het betekent dus dat het college eigenlijk zegt 'als die punten worden aangenomen, kunnen we dat gaan doen'.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Daarmee is uw vraag beantwoord. Dan zie ik de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Ja, dank u wel. Ik heb toch een andere lezing van hoe het college op het initiatiefvoorstel heeft gereageerd. Als je de drie maatregelen waarop het heeft gereageerd ziet dan gebeurt veel daarvan al, namelijk de verkiezingsborden en het boekje. Daarover is in de beantwoording van het college ook al het nodige gezegd, dat dit eigenlijk ook al gebeurt, maar dat je zou kunnen kijken hoe je dat kunt uitbreiden. Het derde punt is eigenlijk ook al beschikbaar, maar dat zou nog wat uitgebreider kunnen, dus dat vergt wat mij betreft geen onderzoek en ook geen capaciteit, maar dat kan worden meegenomen en volgens mij kunnen we ook gewoon de toezegging van het college vragen dat het die punten nog eens binnen de organisatie toetst, hoe daar nu al vorm aan wordt gegeven. U bent tijdens de commissie al door de PvdA voor dit debat gewaarschuwd, dat het misschien ook wel eens heel erg politiek zou kunnen worden, maar u bent daar nu zelf aan het einde van uw bijdrage ook erg mee bezig terwijl wij ook proberen inhoudelijk op uw voorstellen te reageren.

De **plv. voorzitter**: Zou u tot een vraag kunnen komen?

De heer **Krabbendam**: Nee. Ik vraag aan de heer Pesman om het debat op de inhoud te blijven voeren. Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel. Ik doe niets anders dan het debat op de inhoud te voeren. Ik heb al uw vragen beantwoord, ik heb alle vragen van de raadsleden op de inhoud beantwoord en ik geef aan een compromis te willen doen, 70% van mijn voorstel eruit, zodat het college ermee kan leven en de coalitie ermee kan leven. Dat is puur en alleen inhoudelijk en inderdaad, als dan wordt gezegd 'het college is namens de hele raad', dan word ik even pissig want daar gaat het nu even helemaal niet over. Verder ben ik gewoon alleen maar inhoudelijk bezig. Ik heb al uw vragen beantwoord, ik ben bereid 70% op te geven en ik zou zeggen, laten we dat dan ook gewoon doen. We hebben een voorstel waarmee iedereen het eens is. Ik lees de brief van het college wel zo dat het die drie punten wel kan overnemen en dat het de andere punten politiek gevoelig vindt en dus niet aanraadt. De burgemeester komt zo misschien nog aan het woord en dan kan hij misschien ook aangeven dat het wel zo is. Laten we het gewoon aannemen als we het er toch over eens zijn, het college is het ermee eens, we willen het gaan verbeteren, laten we het gewoon doen. Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel mijnheer Pesman. Dan komen we toe aan de burgemeester voor de beantwoording en de appreciatie van het amendement.

Portefeuillehouder **De Lange**: Ja, het college is natuurlijk wel erg terughoudend in de appreciatie op het initiatiefvoorstel en het amendement daarop want het is een initiatief vanuit de raad, maar we hebben een zienswijze ingediend en aangegeven dat op grond van de toetssteen van die neutraliteit drie voorstellen technisch uitvoerbaar zijn. De heer Krabbendam gaf daar net al een reactie op, ik heb aangegeven dat wij het informatieboekje bij de stempas gaan meenemen, dat wij daarin in ieder geval wat meer informatie geven, dat we daar wat meer van maken dan we tot nu toe hebben gedaan. Dus in die zin, als het kan helpen dat het in het plan zit om informatie te verstrekken aan de Wassenaarders en dat te doen in de vorm van een boekje bij de stempas met meer informatie over dit instituut en de kieslijst dan gaan we dat ook in het plan meenemen, wat de bedoeling is. Dan de eerlijke verdeling van de gemeenteborden. Daarvan hebben we al gezegd, en dat was ook een evaluatiepunt uit de vorige verkiezingen, dat het goed is om die eerlijke verdeling te doen en heldere spelregels maken zit dus ook in het verhaal, daarin wordt voorzien. De oproep om te komen tot die overzichtelijke website met de verkiezingsuitslagen, die data zijn er. Die staan nu in allerlei pdf's, die zijn wat ingewikkeld te doorzoeken en we gaan natuurlijk gewoon ons best doen om dat wat makkelijker te maken zodat je het stemgedrag op wijkniveau kunt zien. Op die manier zijn deze drie punten gewoon technisch uitvoerbaar en aan de neutraliteit te voldoen en verder is het politieke oordeel aan de raad.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel burgemeester. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de beantwoording in de tweede termijn. Dan komen we toe aan de stemming en daarvoor geef ik het voorzitterschap terug aan de burgemeester.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over naar de stemmingen en als er een amendement is dan gaan we naar goed gebruik natuurlijk over het amendement stemmen voordat over het voorstel wordt gestemd, maar we gaan natuurlijk altijd eerst vragen of er een stemverklaring is en die had ik vermoed, de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja dank u wel voorzitter. Ik was muisstil, maar in de commissievergadering was ik dat niet, toen heb ik ik dacht drie kwartier met mijnheer Pesman over dit onderwerp gediscussieerd, voor sommigen misschien tot vervelens toe. De voorzitter heeft het afgekapt en misschien ook wel terecht. Ik wil de heer Pesman nogmaals danken voor zijn initiatiefvoorstel. Het is goed om het hierover hebben, maar niet in de raad. Dat vond ik toen ook en vandaar dat ik kies voor een stemverklaring en die zal ik kort houden want anders is het niet eerlijk. De PvdA zal om drie redenen noch het amendement, noch het voorstel steunen. 1, we vinden dat de gemeente neutraal moet zijn, daarover heeft de voorzitter van de raad al het een en ander gezegd. We vinden niet dat het vanuit de algemene middelen moet worden gefinancierd, campagnes moeten worden gefinancierd door de politieke partijen zelf. Debat helpt om verscherping te krijgen want, ik had me dat zelf nog niet eens gerealiseerd, het derde punt van de heer Krabbendam is ook heel terecht. We zitten hier als raad, gekozen door de kiezers, maar we gaan nu een campagnetijd in en in ieder geval bij mijn partij werkt het zo dat je een campagnecommissie en een kandidaatstellerscommissie hebt en ik vind het eigenlijk dat je die rol moet vasthouden, dus we gaan er eigenlijk als raad helemaal niet over, dat is een heel principiële punt. Dat vind ik ook een reden om tegen te stemmen. Tegelijkertijd hoorde ik de burgemeester wel zeggen dat het college de drie instrumenten die de kiezers kunnen oproepen om te gaan stemmen wel omarmt en ik zou zeggen, werkt het verder uit en dan zijn we wel weer een stapje verder. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is er verder nog behoefte aan een stemverklaring? De heer Pesman zag ik als eerste en mevrouw Hofman-de Raad daarna. De heer Pesman.

De heer **Pesman**: Dank u wel voorzitter. Gewoon even om het duidelijk te maken. Ik ga voor het amendement stemmen. Ik had liever alle punten erin gehad, maar met het amendement zorgen we er in ieder geval voor dat naar het oordeel van het college alles politiek neutraal verder kan worden onderzocht, wat de heer Van Smirren net zei. Ik ga voor het amendement stemmen. Ik had liever alle andere punten erin gezien, dat betekent namelijk dat het college het kan en wil gaan uitvoeren, en dan ga ik ervan uit dat de meeste mensen daar ook voor zullen stemmen. Dus ik ga voor het amendement stemmen en dus ook voor het initiatiefvoorstel.

De **voorzitter**: Mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman**: Ja dank u voorzitter. Ik als raadslid van Lokaal Wassenaar! zie het eigenlijk als eerste als mijn taak om de democratie en de volksvertegenwoordiging goed in stand te houden en pas daarna komen mijn Lokaal Wassenaar!-belangen. Als ik nu hoor dat mensen zeggen dat het een taak van de partijen is om de verkiezingen in te gaan dan denk ik nee, de democratie wordt alleen maar versterkt als wij als raadsleden zorgen dat die democratie in stand blijft. Of het nu wel of niet direct succesvol is, het is belangrijk dat wij er alles aan doen dat Nederlanders het gevoel hebben dat de democratie in Nederland werkt en niet dat we vervolgens gewoon weer onze partij-politiek hanteren en we elkaar in de verkiezingsstrijd het leven zuur maken. Dank u.

Amendement Initiatiefvoorstel verkiezingen Ingediend door Lokaal Wassenaar!

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 28 januari 2025;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de raad het belang van een goede opkomst in de komende verkiezingen onderschrijft;

constaterende dat:

- het college de eerste drie punten onderschrijft als politiek neutraal;
- het college de punten 4-7 niet ziet als politiek neutraal en het daarom afraadt;

besluit:

wijzig het besluit als volgt:

- in beslispunt 1 worden de volgende punten geschrapt: B C D E G I."

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen en dan gaan we nu over naar de stemming over het amendement Initiatiefvoorstel verkiezingen, ingediend door mevrouw Hofman-de Raad van Lokaal Wassenaar! Wie is voor het amendement? Dat zijn GroenLinks, Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Wie is er tegen? De fracties van het CDA, DLW, PvdA, VVD en D66 en daarmee is het amendement verworpen. Dan gaan we naar het initiatiefvoorstel zelf dat niet gearmd is gebleven. Heeft iemand nog behoefte aan een stemverklaring daarop? Ik denk het niet. Wie is er voor het voorstel? De fracties van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Wie is er tegen? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, GroenLinks, VVD en D66 en daarmee is het initiatiefvoorstel verworpen.

8. Vragenronde

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het laatste punt van de avond namelijk de vragenronde. Er is een drietal sets vragen gesteld en de eerste is van de heer Stekelenburg over het NIAS-terrein, de wethouder Ruimtelijke Ordening zal daarop gaan antwoorden. De heer Stekelenburg, aan u.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank. Vanavond is ook ingesproken door de buurtvereniging Rijksdorp, dat hebben we ook allemaal gehoord en hun zorgen zijn bij ons allen bekend. De raad heeft ook een brief ontvangen. We hebben als Wassenaarse VVD al eerder, in december jl., in de raad vragen gesteld inzake mogelijke plannen die er zouden zijn voor herontwikkeling van het voormalige NIAS-complex. Dit vanwege de grote zorgen die we vanavond ook allemaal van de buurtvereniging Rijksdorp hebben kunnen horen over de legitimiteit van de aanvraag, zorgen die we hier als raad zeer serieus moeten nemen, vinden wij en vandaar ook dat wij daar een aantal vragen over hebben gesteld. Ik zei het net ook al, we hebben inmiddels ook een brief ontvangen waarin de zorgen uiteen worden gezet en we zagen ook dat De Wassenaarse Krant daar onlangs aandacht aan heeft besteed. We hebben daar vier vragen over omdat wij eigenlijk wat helderheid over het proces en de inhoud van het plan van het college zouden willen hebben. Wij zijn benieuwd of het college naar aanleiding van de vragen die wij in december jl. hebben gesteld contact met de buurtvereniging heeft gehad en heeft geprobeerd om de zorgen die er leven weg te nemen. De tweede vraag is: kan het college aangeven dat het college zich goed heeft laten informeren en helemaal zeker is dat goed naar de aanvraag is gekeken en hoe die zich verhoudt tot het bestemmingsplan. Dit met het oog op het feit dat niemand en dus ook niet onze gemeente zit te wachten op uitvoerige juridische processen en procedures die veel geld en ambtelijke capaciteit zullen kosten, in dat kader stellen we die vraag. Hoe weet het college zeker dat de informatie die door de aanvrager is verstrekt juist en volledig is? Mijn laatste vraag voorzitter is: indien de zorgen van de buurtvereniging toch gegrond blijken, bijvoorbeeld op het punt dat de zorg die verleend gaat worden, waarover ook vanavond werd gesproken, niet in het bestemmingsplan zou passen, hoe gaat de gemeente hier dan mee om en wat zou dat dan betekenen voor de gemeente? Dat waren mijn vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder Ruimtelijke Ordening.

Wethouder **Koetsier**: Dank u mijnheer de voorzitter en dank u mijnheer Stekelenburg voor de vragen. Ten aanzien van uw eerste vraag, hebben wij nog contact gehad na uw vragen en na de brief van de buurtvereniging? Het antwoord is nee. We hebben daarvoor wel verschillende keren contact gehad, per mail en ook drie, vier keer fysiek. Ik heb hen wel eventjes gesproken voor de raadsvergadering, maar niet uitgebreid na de brief en uw vragen. U vraagt of wij ons goed laten informeren. Dat doen we zeer zeker, we laten ons zeer goed juridisch informeren over hoe het nou precies zit met deze zorgindicaties en zeker in relatie tot de bestemming die nu op het NIAS geldt en dat is maatschappelijk. We begrijpen ook zeer goed uw zorgen ten aanzien van lange juridische processen, daar is het college ook geen voorstander van. U vraagt ook of de gegevens die de zorginstelling heeft aangeleverd kloppen. Als gemeente en als beoordelaar van de vergunningsaanvraag moeten wij er toch van uitgaan dat de data goed zijn, dat de gegevens die worden aangeleverd goed zijn. Mocht de informatie onduidelijk zijn of informatie ontbreekt dan zullen we dat vragen. Extra informatie, extra aanvulling, laat u even zien of alles klopt. Dit is een zorgvuldig proces dat we doorlopen en dat geldt in principe voor alle aanvragen, daarin is NIAS niet anders dan een andere aanvraag. U vraagt ook: als uiteindelijk blijkt dat de zorg toch anders is dan is aangegeven? Dat is lastig. Als de vergunning wordt gegeven, zal dat ook onder hele specifieke voorwaarden zijn voor de zorg en dat gaat over zorgindicatie 4 tot 8. Mochten er indicaties zijn dat dit niet klopt dan zul je een handhavingproces ingaan en dat zou kunnen leiden tot het intrekken van de vergunning. Dank u wel mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Ik kijk of er nog behoefte is aan een vervolgvraag. Dat is niet het geval. Oké, dank u wel. Dan komen nu de vragen van mevrouw Van Deursen en die zal ik als portefeuillehouder gaan beantwoorden, dus ik geef graag weer het voorzitterschap aan de heer Paulides.

De **plv. voorzitter**: Dan komen we toe aan de vragen van mevrouw Van Deursen over de digitale veiligheid voor jongeren in samenhang met het veiligheidsconvenant. Zou u de vraag kort willen toelichten en willen stellen? Dank u wel.

Mevrouw **Van Deursen**: Dank u wel voorzitter. Op 16 januari jl. heeft het college het Veiligheidsconvenant Scholen ondertekend. Dit is uiteraard een goede zaak, jammer dat het nodig is. Onlangs is gebleken dat jongeren via digitale kanalen zoals Snapchat worden bedreigd en afgeperst. Jongeren veelal tussen twaalf en vijftien jaar, maar het kunnen natuurlijk ook oudere jongeren zijn, dat weten we allemaal niet. We gaan ervan uit dat het college hiervan op de hoogte is. Eveneens bleek vorige week dat een jongere is overleden aan de gevolgen van het meedoen aan een of ander idioot digitaal spel en dit baart ons zorgen, als oudere mag ik het zeggen, ik spreek hier ook als oma. Wij hebben de volgende vragen. Valt digitale veiligheid ook onder het veiligheidsconvenant? Wat de VVD betreft is het uiteraard in eerste instantie aan de ouders om in de gaten te houden wat jeugdigen via digitale kanalen binnenkrijgen, maar mocht een kind niet weten wat te doen, kan hij of zij hier dan ook op school mee terecht? Is er voor leerlingen een onafhankelijke vertrouwenspersoon op scholen of ergens anders die kinderen kunnen benaderen als ze liever niet naar ouders, verzorgers of leerkrachten gaan? Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Voor de beantwoording, de burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Voorzitter. Mevrouw Van Deursen, dank voor de vragen, als burgemeester, maar ook als vader van een puber beantwoord ik die graag met gelukkig het nieuws dat digitale veiligheid ook onderdeel uitmaakt van het nieuwe schoolveiligheidsconvenant dat is ondertekend. Dus het antwoord daarop is 'ja'. U wijst in uw vraag ook terecht op de rol die ouders hebben, is daar nou aandacht voor en kan men ook terecht op de scholen van het digitaal wijs maken? Ja, dat is zeker het geval en het is ook in het convenant geborgd om dat verder uit te werken, waarbij digitale weerbaarheid, zowel aan de zijde van de leerlingen als aan de zijde van de ouders, hoe ga je daar thuis nou mee om, daar heel nadrukkelijk een onderdeel van is zodat je de social media ook op een goede manier gebruikt en je ook weet hoe je moet omgaan met verleidingen die helaas door challenges ook worden aangegeven, wat natuurlijk uiterst onverstandig is om daaraan mee te doen. Ik heb het nog even laten nagaan, er is in 2024 in Wassenaar geen aangifte van afpersing of bedreigingen via Snapchat gedaan en daarmee hebben we geen indicatie van dat dit in Wassenaar speelt. Gelukkig, laten we dat vooral zo houden. Kan een leerling naar een onafhankelijke vertrouwenspersoon? Het antwoord is 'ja'. Ook daar is op verschillende manieren in voorzien, er is schoolmaatschappelijk werk via Kwadraad, er zijn er natuurlijk klasmentoren en er is ook een zorgcoördinator op de middelbare scholen aanwezig, zodat de leerling ook daar veilig met het verhaal naartoe kan met maar één doel en dat is ook de digitale wereld veilig houden voor onze Wassenaarse scholieren.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Ik zie dat mevrouw Van Deursen is blijven staan. Het is niet gebruikelijk dat er vragen worden gesteld, maar als u een hele prangende vraag hebt dan mag dat voor deze keer.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter. Er komt nog een uitwerking van het veiligheidsconvenant en ik zou willen vragen of dat misschien met de raad kan worden gedeeld. Ik weet niet of dat kan, maar...

De **plv. voorzitter**: De burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Wat wel kan gebeuren... Kijk, het convenant geeft nu aan dat het op die scholen verder ook wordt uitgewerkt met die partijen. Daar kom ik niet allerlei papier uit voort, daar komt gewoon actie uit voort en wij zullen natuurlijk ook gewoon in de rapportages teruggeven hoe we dat oppakken.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het voorzitterschap terug aan de burgemeester voor de laatste vraag die hij gaat behandelen.

De **voorzitter**: En voor het laatste set vragen geef ik graag het woord aan de heer Wesselingh.

De heer **Wesselingh**: Dank u mijnheer de voorzitter. Ik wil het eigenlijk hebben over de verkeersgegevens die in het vierde kwartaal van 2024 met de lussen zijn verkregen. Vraag 1, heeft de wethouder alle gegevens gekregen van het verkeersonderzoek dat in het vierde kwartaal van 2024 is gehouden? Zo ja, wanneer kan de raad het resultaat van dat verkeersonderzoek verwachten? Dit is al een keer eerder gevraagd door mijn collega, maar daar is geen duidelijk antwoord op gekomen. Zo nee, wanneer verwacht de wethouder het resultaat van dit onderzoek dan wel? De vierde vraag, zijn deze gegevens dan ook beschikbaar voor de leden van het burgerberaad? Ter verduidelijking, alle verkeersproblematiek is vaak een stromingsprobleem: als er veel verkeer is, waar gaat dat naartoe en waar zijn de problemen? Daar is dat onderzoek ontzettend belangrijk voor. Vandaar ook mijn vraag of dit onderzoek beschikbaar komt voor de stemming van het burgerberaad en als dit niet zo is, waarom niet? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Voor beantwoording geef ik graag het woord aan de wethouder van Verkeer.

Wethouder **Koetsier**: Dank u mijnheer de voorzitter en mijnheer Wesselingh, dank u wel voor de vragen. Ik heb nog niet alle gegevens van het verkeersonderzoek. Het klopt inderdaad dat wij in het vierde kwartaal van 2024 verkeerstellingen hebben gedaan om het effect van de Corbulotunnel op het verkeer hier in Wassenaar te kwantificeren. We hebben wel de data van alle wegen die in ons eigen beheer zijn, maar we wachten nog op data van wegen binnen Wassenaar, rond Wassenaar, die niet in ons eigen beheer zijn en dat duurt nog twee tot drie weken. Wanneer kan de raad het onderzoek verwachten? Dat kunt u eind Q1 verwachten. We hebben nog wat tijd nodig voor we de data compleet hebben, die moeten we volgens verwerken, analyseren en ook aan u als raad presenteren. Het antwoord op vraag 3 is dan maart. U vraagt of deze gegevens ook voor het burgerberaad beschikbaar zijn. Het rapport is pas klaar als het burgerberaad al klaar is, dus dat is al voorbij, maar om dat voor te zijn, hebben wij de ruwe data die we hadden, die we dus alleen voor Wassenaar hebben, in de derde sessie met het burgerberaad gedeeld. Echter, wel met duiding van specialisten dat de data nog niet compleet zijn en dat ze nog verder moeten worden geanalyseerd. Dus er is heel duidelijk gezegd 'niet compleet', maar met duiding van onze verkeersspecialisten, van ons verkeerssteam. Vraag 5, wat er is, is gedeeld met het burgerberaad. Dank u mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie instemmend geknik van de heer Wesselingh.

9. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Daarmee komen we tot het einde van de vragenronde en komen we tot het einde van de vergadering. Dan dank ik u allemaal voor uw inbreng, ook een goede avond voor het aanwezige publiek, ook thuis, en ik sluit hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 4 maart 2025

De griffier,

dhr. J. Kleinhesselink

De voorzitter,

dhr. L.A. de Lange